

ธรรมบูชา '๕๑'

พิมพ์เป็นธรรมบรรณาการ

เนื่องในงานวันบูรพาจารย์รำลึกคุณพระพรหมคุณาภรณ์

(พุ่ม กิตติสารเถระ)

และสถาปนามหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย

วิทยาเขตนครราชสีมา ครบ ๑๒ ปี

๒๕ ธันวาคม ๒๕๔๑

รูปแบบจำลองอาคารเรียน

มหาวิทยาลัยแม่ฟ้าหลวงสำนักงานเขตมหาวิทยาลัย วิทยาเขตนครราชสีมา

ธรรมเนียม '๕๑'

วัดพระนารายณ์มหาราช วรวิหาร
และ
มหาวิทยาลัยมหจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย
วิทยาเขตนครราชสีมา

พิมพ์เป็นธรรมบรรณาการ
เนื่องในวันบูรพาจารย์รำลึกคุณพระพรหมคุณาภรณ์
(พุ่ม กิตติสารเถระ)
และสถาปนามหาวิทยาลัยมหจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย
วิทยาเขตนครราชสีมา ครบ ๑๒ ปี
๒๕ ธันวาคม ๒๕๔๑

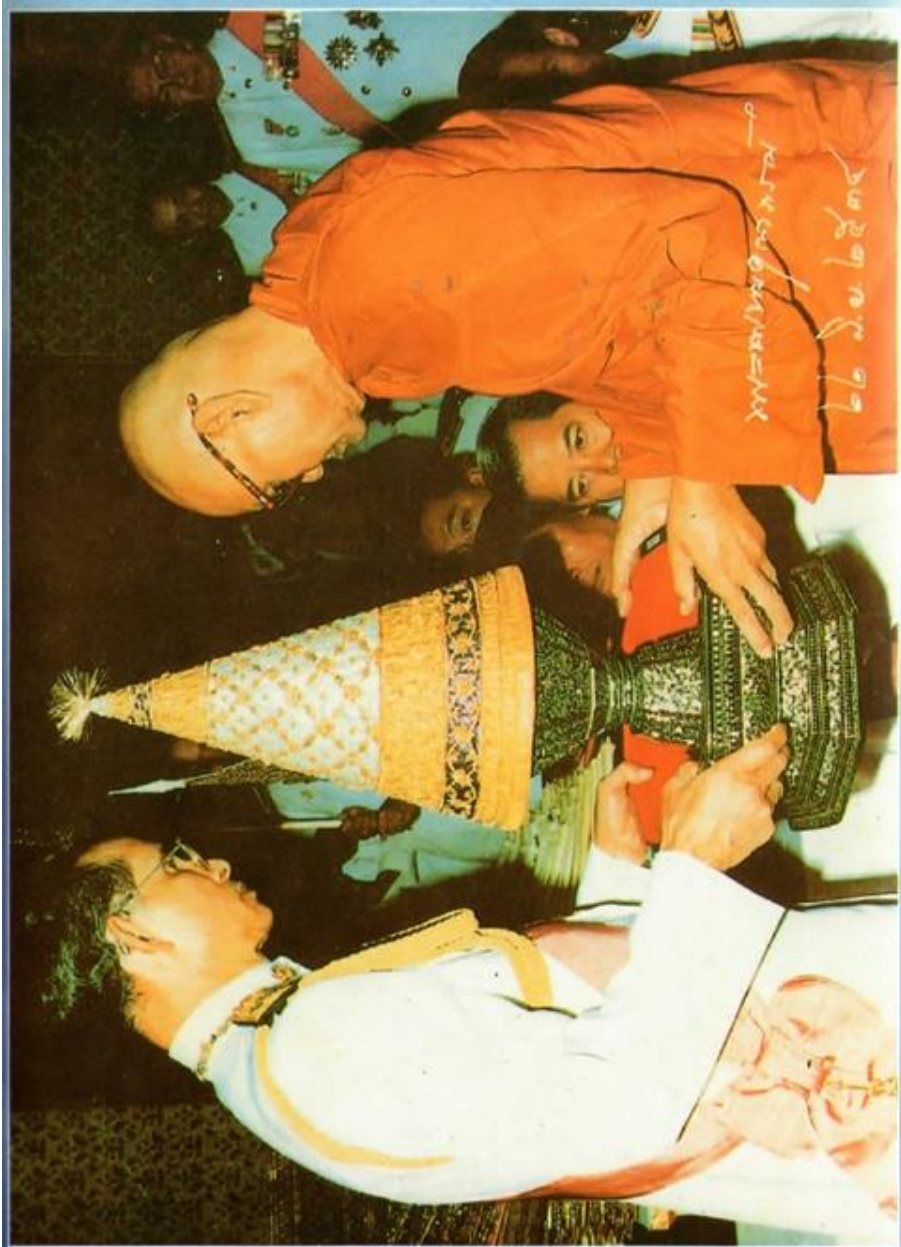

พิมพ์ที่ : โรงพิมพ์มหาดูฟ้าลงกรณราชวิทยาลัย

วัดมหาธาตุ ท่าพระจันทร์ เขตพระนคร กรุงเทพฯ ๑๐๒๐๐

โทร. ๒๒๑-๘๘๘๒, ๒๒๔-๘๒๑๔, ๖๒๓-๖๔๑๗

โทรสาร. ๖๒๓-๖๔๑๗

1979
1979

งานทอดผ้าป่าเพื่อช่วยเหลือผู้ด้อยโอกาส

นางสาวสมศรี นิ่มนาค ผู้อำนวยการศูนย์ฯ พร้อมด้วยผู้บริหาร คณะครูและบุคลากรใน
สถานศึกษา ร่วม บริจาคเงินช่วยเหลือผู้ด้อยโอกาสของ มูลนิธิเพื่อ
พัฒนาคุณภาพชีวิตเด็กด้อยโอกาส มูลนิธิเพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิตผู้ด้อยโอกาส

ภาพอาคารเรียนบ้านชนวน

มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีพระจอมเกล้าธนบุรี กรุงเทพมหานคร

www.ijer.in

www.ijer.in

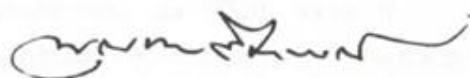
คำนำ

ปี ๒๕๔๑ เป็นปีที่ ๑๒ แห่งการจัดตั้งมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาเขตนครราชสีมา เพื่อให้เป็นสถาบันระดับอุดมศึกษาที่สอนพระปริยัติธรรมและวิชาการชั้นสูง ผลิตพระภิกษุสามเณรให้เป็นศาสนทายาทตามพระราชปราวรภของพระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว ยังผลให้มีพระพุทธศาสนบัณฑิตเป็นพระสังฆาธิการ ระดับวัดและระดับตำบลในพื้นที่รวมถึงที่อยู่รับใช้พระศาสนาในตำแหน่งอื่นอีกก็หลายสิบรูป นอกจากนี้ยังมีที่ลาสิกขาออกไป เป็นทรัพยากรบุคคลในสังคมอีกส่วนหนึ่งต่างหาก จัดว่าเป็นสถาบันที่สร้างสรรค์ประโยชน์แก่ราชอาณาจักรและพุทธจักรได้เป็นอย่างดีพอที่จะพ้นจากข้อหาว่าเป็นกาฝากสังคม ได้บ้างหรือกระมัง

วันที่ ๒๕ ธันวาคม ๒๕๔๑ เป็นวันที่ครบ ๗ ปี แห่งการมรณภาพของพระเดชพระคุณท่านเจ้าคุณ พระพรหมคุณาภรณ์ (พุ่ม กิตติสารเถร) อดีตเจ้าคณะภาค ๑๑ และเจ้าอาวาสวัดพระนารายณ์มหาราช วรวิหาร จังหวัดนครราชสีมา องค์อดีตประธานสภาวิทยาเขต รูปที่ ๑ ผู้จากไปอย่างไม่มีวันกลับทิ้งไว้แต่ผลงาน ทั้งด้านอาคารสถานที่และกิจกรรมการพัฒนาทุกด้านอย่างที่ไม่มิวันลืมเลือนไปจากจิตใจของพวกเขาเหล่าศิษยานุศิษย์ จึงพร้อมใจกันจัดงานวันบูรพาจารย์ ปฏิบัติธรรมรำลึกถึงพระคุณท่านผนวกไว้ให้เป็นเครื่องหมายแสดงความกตัญญูทดแทน แม้ว่าจะไม่คุ้มกับพระคุณท่านได้ทำไว้แก่พวกเราแต่ยังดีกว่าที่จะนิ่งเฉยดูตายแบบไม่ทำอะไรๆ เอาเสียเลย ในскนี้ จึงตีพิมพ์ปาฐกถาธรรม เรื่อง "ศาสนากับครอบครัว" และบทความ เรื่อง "บทบาทของพระสงฆ์กับการพัฒนา" แจกเป็นที่ระลึกด้วย

ขอยืนยันที่จะผนึกกำลังทุกอย่างเข้าด้วยกัน เพื่อสร้างสรรค์วงจร
ประเทศชาติศาสนา ตามรอยบาทพระศาสดา เจริญรอยตามเบื้องยุคลบาท
แห่งพระมหากษัตริราชเจ้าผู้ทรงธรรม และตามเยี่ยงบรรพบุรุษบูรพาจารย์ที่
ท่านนำประเพณีปฏิบัติดีมา อย่างน้อยที่สุดก็ด้วยการทำวันนี้ให้ดีกว่าวันนี้
และทำวันพรุ่งนี้ให้ดีกว่าวันนี้อย่างต่อเนื่องและตลอดไป

(พระเทพสิมาภรณ์)

เจ้าอาวาสวัดพระนารายณ์มหาราช
เจ้าคณะจังหวัดนครราชสีมา
ประธานสภาวิทยาเขตนครราชสีมา

งานวันบูรพาจารย์และปฏิบัติธรรมรำลึกคุณ พระพรหมคุณาภรณ์

(พุ่ม กิตติสารเถร) ป.ธ. ๗ พธ.ศ. กิตติมศักดิ์

อดีตเจ้าอาวาสวัดพระนารายณ์มหาราช และเจ้าคณะภาค ๑๐

ร่วมกันจัดโดย

วัดพระนารายณ์มหาราช คณะสงฆ์จังหวัดนครราชสีมา

และมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาเขตนครราชสีมา

ณ พระอุโบสถวัดพระนารายณ์มหาราช อำเภอเมือง จังหวัดนครราชสีมา

กำหนดการ

วันศุกร์ที่ ๒๕ ธันวาคม ๒๕๔๑ (ขึ้น ๔ ค่ำ เดือน ๒)

เวลา ๐๘.๓๐ น. - คณะสงฆ์ ข้าราชการ พ่อค้า ประชาชน อุบาสก
อุบาสิกา พระนิสิตพร้อมกันบริเวณงาน ณ
พระอุโบสถวัดพระนารายณ์มหาราช

เวลา ๐๙.๐๐ น. - พระเทพสีมาภรณ์ เจ้าคณะจังหวัดนครราชสีมา
และประธานสภาวิทยาเขตนครราชสีมา ประธาน
ฝ่ายลงมภ์ประกอบพิธีอุปสมบททายาทพระพรหม
คุณาภรณ์โดยมี นายโยธิน เมธชนัน ผู้ว่าราชการ
จังหวัดนครราชสีมา ประธานฝ่ายคฤหัสถ์ เป็น
เจ้าภาพ

- สรงน้ำพระภิกษุทายาทพระพรหมคุณาภรณ์
- มอบทุนการศึกษาแก่พระนิสิต และภิกษุทายาท
พระพรหมคุณาภรณ์

เวลา ๑๐.๐๐ น. - นายโยธิน เมธชนัน ผู้ว่าราชการจังหวัดนครราชสีมา
ประธานฝ่ายคฤหัสถ์ จุดธูปเทียนบูชา
พระรัตนตรัย และสักการะอัฐิพระพรหมคุณาภรณ์

- ผู้ทรงคุณวุฒิกล่าวรายงานต่อประธานในพิธีฝ่าย
คฤหัสถ์
- สมาทานศีล
- บำเพ็ญกุศลทักษิณานุประทาน พระสงฆ์ทรง
สมณศักดิ์ ๑๕ รูป สวดมาติกาบังสุกุล
- เวลา ๑๐.๓๐ น. - พระสงฆ์ทรงสมณศักดิ์ ๑๕ รูป สวดพระพุทธมนต์
- ถวายเครื่องไทยธรรม/ ทอดผ้าป่าสามัคคีเพื่อ
การศึกษาสงฆ์
- ประธานกรวดน้ำ/รับพร
- เวลา ๑๑.๐๐ น. - ถวายภัตตาหารเพล
- เสร็จพิธี

มีความยินดีขอกราบอาราธนา เรือนเชิญญาติมิตร ศิษยานุศิษย์ และ
ท่านที่เคารพนับถือ ไปร่วมบำเพ็ญกุศลวันนุรพาศาร์ย ถวายภัตตาหารเพลตาม
วันเวลา และสถานที่ดังกล่าวโดยพร้อมเพรียงกัน ขออนุโมทนามา ณ ที่นี้.

(นายโยธิน เมธขันธ์)

ผู้ว่าราชการจังหวัดนครราชสีมา
ประธานฝ่ายคฤหัสถ์

(พระเทพสิมาภรณ์)

เจ้าคณะจังหวัดนครราชสีมา
ประธานฝ่ายบรรพชิต

สารบัญ

เรื่อง	หน้า
คำนำ	๗
กำหนดการจัดงาน	๙
พรหมคุณาภรณ์เถรภิกขุคณา	๑๒
ภาคไทย สดุดีพระพรหมคุณาภรณ์	๑๔
ประวัติสังเขปพระพรหมคุณาภรณ์	๑๖
ประวัติและพัฒนาการของวิทยาเขตนครราชสีมา	๒๗
ปาฐกถาธรรม เรื่อง “ศาสนากับครอบครัว”	๓๔
บทบาทของพระสงฆ์กับการพัฒนา โดย พระเทพสิมมาภรณ์	๓๗
บทบาทพระสงฆ์ในการเผยแพร่ ประชาธิปไตย	๔๕
ภาคผนวก	
ทำเนียบเจ้าอาวาสวัดพระนารายณ์มหาราช	๕๓
ทำเนียบประธานสภาวิทยาเขตนครราชสีมา	๕๔
รายนามผู้ที่ได้รับปริญญาคุณษุภบัณฑิตกิตติมศักดิ์และเข็มเกียรติคุณ	๕๕-๕๖
รายนามคณะกรรมการบริหาร ปี ๒๕๔๑	๕๗
ทำเนียบพระพุทธศาสนบัณฑิต (พธ.บ.)	
มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย	
วิทยาเขตนครราชสีมา รุ่นที่ ๑-๘	๕๙
รายนามพระทายาท พระพรหมคุณาภรณ์ปี พ.ศ. ๒๕๓๕-๒๕๔๐	๗๕
นิคมวจนะ	๘๕

พระหฤหมคุณาภรณ์เถรภิกขุติศาธา

อินทรวีเชียร

โย โส สุวิชชาจรณเทติ ยุตโต
สีเลติ สทฐาติ จ สมฺปยุตโต
โส กิตฺติสํวโร อิติ นามโก โข
ทกฺโข ชโม เจว พหุปรปกาโร
กัจเจสุ เขทํ ว อจฺฉินฺตยฺนโต
โลกสฺส อคฺคํ กริ เมตฺติยา
ภิกฺขุ อนุคฺคณฺหติ สามเณเร
อารามิเก เจว อุปาสเก โส
ตสฺมา ทิ เถโร ว ปสฺสิโต โข
มหาจุฬาลงฺกรณา ว ปจฺฉา
เอเตน ลทฺธมฺปิ จ พุทฺธสฺสคฺคํ
ราชา ปสนฺโนสฺส วิสทฺธิสีเล
เถรสฺส ทาสีสุส วรคฺคจฺฉานํ
พระพรหมคุณาภรณ์ อิติ เอส ฆาโต
เถโร ชนํ อหุ ภาวนึโย
วสฺसानิ สมฺมาวิวิเยน นิจจํ
โส สคฺคตปณฺณาส อกาสิ กิจจํ
ชิโน ปทีโปว สฺนิพฺพุโต โข

วังสัฎฐดันท

ออยญจ โข มคฺเค ผล พหุ ชเน
วิเนสิ กลฺยาณคฺคเณ นิเวสยิ
พหุปรปกาโร ปรีสาย สพุพทา
อโหสิ โส ทกฺขิมยฺยุตฺตสวาโก

ปฏฐยาวัตรฉันท

สุกเตน กลยาณน
อปาเยติ วิมุตโต โส
พหุหมโลกุปโค โหตุ

กุสลสุส จ เตชสา
นิททุกโข นิพุกโย สุโข
นิพพุโต สมนตจิตตโก

พระมหาเหมือน อุปมจฺกโร

ป.ธ.๔,M.A.

ผู้ช่วยอธิการบดีฝ่ายบริหาร

มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย

วิทยาเขตนครราชสีมา

ผู้ประพันธ์

ภาคไทย

สดุดีพระพรหมคุณาภรณ์

(พุ่ม กิตติสารเถร)

องค์โตโสฬสิสุทธิ์
นามเดิมว่า "พุ่ม" พา
บวชเณรบำเพ็ญพรต
ปาพจน์บาลีคัน
บวชพระละภิกเลส
ศรัทธาวิชานำ
แกลั้วกล้าฝ่าความทุกข์
สงเคราะห์ประชาชน
ผู้นำชั้นแนวหน้า
ภาคสิบเอ็ดอำเภอ
โคราชและสุรินทร์
"รั้มย์" ร่วมครบวงจร
ใครพบปลอดภัย
สงเคราะห์วระพงษ์
ความดีคุณประจักษ์
มหาจุฬา มน
"ปริญญาตุษฏี"
พธ.ด. โดดเด่นครัน
อนึ่งพระทรงเดช
ศาสนาให้จรรัง

วรพุทธเสนา
ความสุขมาตระกูลตน
ศึกษาหมดหลักสูตร
"กิตติสาร" ชำนาญธรรม
จรรยาเวทย์วิเศษล้ำ
เพียรย่ำซ้ำทำความดี
ทำกิจรุกด้วยศักดิ์ศรี
ด้วยไมตรีต่อสงฆ์ไทย
มवलประชาอย่าสงสัย
รวมเมืองใหญ่ ไม่อาทร
ด้านทักษิณ "บุรี" สอน
"ชัยภูมิ" ย้อนอุตรตรง
นำบุชิต ให้สุขสงฆ์
ศิษย์ภานา สาธุชน
เพราะความรักการฝึกฝน
ใจซาบซึ่งจึงมอบปล้น
เกียรติศักดิ์ศรีอำรงมัน
แต่พระคุณหนุนพลัง
องค์นเรศร์มุ่งฝากฝัง
จึงทรงตั้งฐานันดร

ประทานนามบัญญัติ	ปรากฏชัด "พระ" ขึ้นก่อน
ต่อ "พรหมคุณาภรณ์"	แน่นอนแท้ แต่สามสาม
ธ กอปราสนกิจ	ชั่วชีวิตมิเกรงขาม
นับได้ "ห้าเจ็ด" ยาม	ตามพรชานานากาล
อายุท่านพึงจบ	เวียนมาครบ "เจ็ดเจ็ด" ขาน
ดับชีพฐานสมภาร	ปานดวงเทียน เวียนดับลง

พระ-	นะพระช่วย	มหาชน
พรหม-	แม่เมตตาดล	ทั่วหล้า
คุณา-	นุคุณผล	บรรลุตั้งแล
ภรณ์-	พรั้งใจศิษย์อ้า	ซาบซึ่งสนองคุณ
ท่า-	กุศลกอบเกื้อ	กัลยาณ
บุญ-	ผลทักษิณา	มอบให้
อุ-	ทิศแด่มหา-	เถรผ่าน ทุกข์เฮย
ทิศ-	สู่พรหมโลกไซรั	พบแท้ สุขสันต์ ฯ

พระสุธีวรญาณ

(พระมหานรงค์ จิตตโสภโณ)

ป.ธ. ๘ พธ.บ., Ph.D.

รองอธิการบดีฝ่ายวิชาการ

มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย

ถอดความ-ประพันธ์

ประวัติสังเขป พระพรหมคุณาภรณ์ (พุ่ม กิตติสารเถระ)

อดีตเจ้าคณะภาค ๑๐ เจ้าอาวาสวัดพระนารายณ์มหาราช วรวิหาร

รวบรวมและเรียบเรียง โดย พระเทพสีมาภรณ์

พ.ศ. ๒๔๕๗ ถือกำเนิดเป็นเด็กชายพุ่ม ศรีเมือง บุตรคุณพ่อเปรม คุณแม่แจ่ง ศรีเมือง ในครอบครัวคหบดีแห่งหมู่บ้านโป่งแดง ตำบลโป่งแดง อำเภอสูงเนิน (ปัจจุบันเป็นอำเภอขามทะเลสอ) จังหวัดนครราชสีมา เมื่อวันที่ ๒๒ มิถุนายน ๒๔๕๗ ตรงกับวันจันทร์แรม ๑๕ ค่ำ เดือน ๗ ปีชวด มีพี่น้องร่วมบิดามารดา ๑๐ คน คือ

๑. นางแพะ เปลือกสำโรง (ถึงแก่กรรม ๑๑ ก.พ. ๒๕๓๕)
๒. พระพรหมคุณาภรณ์ (มรณภาพ ๒๕ ธันวาคม ๒๕๓๔)
๓. นายอ้าย ศรีเมือง (ถึงแก่กรรม เมื่อ พ.ศ. ๒๕๓๖)
๔. นางเลียบ สีมา
๕. นางสาวลิ้ม ศรีเมือง
๖. นายธันว ศรีเมือง (ถึงแก่กรรมเมื่อ ๑๙ ม.ค. ๒๕๓๖)
๗. ร.ต.ต.คุณ ศรีเมือง
๘. นางสาวเรียง เขยสูงเนิน
๙. นางสาวหนูทิม ศรีเมือง (ถึงแก่กรรมเมื่อ ๗ มี.ค. ๒๕๑๓)
๑๐. นายประดิษฐ์ ศรีเมือง (ถึงแก่กรรมเมื่อ ๒ ก.ค. ๒๕๒๖)

พ.ศ. ๒๔๖๗ เข้ารับการศึกษาระดับประถมศึกษาปีที่ ๑ ที่โรงเรียนวัดโป่งบูรพา อำเภอสูงเนิน จังหวัดนครราชสีมา

พ.ศ. ๒๔๗๒ เป็นนายพุ่ม ศรีเมือง

บรรพชาเป็นสามเณรพุ่ม ศรีเมือง เมื่อวันที่ ๑๐ เมษายน ๒๔๗๒ ตรงกับวันขึ้น ๒ ค่ำ เดือน ๕ ปีมะเส็ง ณ วัดมหาพฤฒาราม เขต

บางรัก กรุงเทพมหานคร โดยมีพระมหานาค สิริวิฑูโฒ วัด
มหาพฤฒาราม เป็นพระอุปัชฌาย์

- พ.ศ. ๒๔๗๓ สอบได้ น.ธ.ตรี สำนักเรียนวัดมหาพฤฒาราม กรุงเทพมหานคร
- พ.ศ. ๒๔๗๔ สอบได้ น.ธ.โท สำนักเรียนวัดมหาพฤฒาราม กรุงเทพมหานคร
- พ.ศ. ๒๔๗๕ สอบได้ ป.ธ. ๓ สำนักเรียนวัดมหาพฤฒาราม กรุงเทพมหานคร
- พ.ศ. ๒๔๗๗ สอบได้ ป.ธ. ๔ สำนักเรียนวัดมหาพฤฒาราม กรุงเทพมหานคร
- พ.ศ. ๒๔๗๗ - อุปสมบทเป็นพระมหาคณะ ฉายา กิตติสาโร เมื่อวันอาทิตย์ที่ ๑๐
มิถุนายน ๒๔๗๗ ตรงกับวันขึ้น ๖ ค่ำ เดือน ๔ ปีมะแม ๒๔๗๗
วัดมหาพฤฒาราม เขตบางรัก กรุงเทพมหานคร โดยมีพระธรรม-
ธรรมาจารย์ (อ่อน) วัดมหาพฤฒาราม เป็นพระอุปัชฌาย์ มีพระ
พรหมจรรย์จารย์ (ใหม่) วัดยานนาวา เป็นพระกรรมวาจาจารย์
และมีพระสมุห์เจริญ วัดมหาพฤฒาราม เป็นพระอนุสาวนาจารย์
- เป็นครูสอนพระปริยัติธรรม สำนักเรียนวัดมหาพฤฒาราม
กรุงเทพมหานคร
- พ.ศ. ๒๔๗๘ - สอบได้ ป.ธ. ๕ สำนักเรียนวัดมหาพฤฒาราม กรุงเทพมหานคร
- เป็นกรรมการตรวจประโยคธรรมและบาลีสนาทหลวง
- พ.ศ. ๒๔๗๙ สอบได้ น.ธ. เอก สำนักเรียนวัดมหาพฤฒาราม กรุงเทพมหานคร
- พ.ศ. ๒๔๘๐ สอบได้ ป.ธ. ๖ สำนักเรียนวัดมหาพฤฒาราม กรุงเทพมหานคร
- พ.ศ. ๒๔๘๒ เป็นผู้อำนวยการอบรมพระนวกภูมิ (ข้าราชการลาบวช) ภายใน
พรรษา
- พ.ศ. ๒๔๘๘ สอบได้ ป.ธ. ๗ สำนักเรียนวัดมหาพฤฒาราม กรุงเทพมหานคร
- พ.ศ. ๒๔๙๒ - เป็นเจ้าอาวาสวัดพระนารายณ์มหาราช วรวิหาร ตำบลในเมือง
อำเภอเมือง จังหวัดนครราชสีมา เริ่มฟื้นฟูบูรณะและพัฒนาวัด
ซึ่งเก่าแก่และชำรุดทรุดโทรมมากทั้งกุฏิสงฆ์และพระวิหารหลวง
พระอุโบสถโรงเรียนพระปริยัติธรรม ฯลฯ ติดต่อกันตามลำดับ
- เป็นเจ้าสำนักศาสนศึกษาวัดพระนารายณ์มหาราช สำนักเรียน
คณะจังหวัดนครราชสีมา

- เป็นครูสอนพระปริยัติธรรม สำนักศาสนศึกษาวัดพระนารายณ์มหาราช วรวิหาร
- พ.ศ. ๒๔๙๓ - เป็นเจ้าคณะอำเภอเมืองนครราชสีมา
- เป็นพระราชาคณะชั้นสามัญ ที่ "พระกิตติรามมุนี" หรือที่เรียกกันว่า "เจ้าคุณ" นั้นเอง
- พ.ศ. ๒๔๙๖ เป็นศึกษาจังหวัดนครราชสีมา
- พ.ศ. ๒๔๙๙ เป็นพระอุปัชฌาย์
- พ.ศ. ๒๕๐๑ เป็นพระราชาคณะชั้นราช ที่ "พระราชสีมาภรณ์"
- พ.ศ. ๒๕๐๘ เป็นรองเจ้าคณะจังหวัดนครราชสีมา
- พ.ศ. ๒๕๐๙ เป็นผู้รักษาการแทนเจ้าคณะจังหวัดนครราชสีมา
- พ.ศ. ๒๕๑๐ เป็นผู้ช่วยผู้อำนวยการโรงเรียนพระพุทธศาสนาวันอาทิตย์ วัดพระนารายณ์มหาราช
- พ.ศ. ๒๕๑๒ เป็นพระราชาคณะชั้นเทพที่ "พระเทพสีมาภรณ์"
- พ.ศ. ๒๕๑๖ - เป็นเจ้าคณะภาค ๑๑ ติดต่อกัน ๕ สมัย ๆ ละ ๔ ปี (๒๕๑๖-๒๕๓๔)
- เป็นกรรมการสภาวิทยาเขตวิทยาลัยสงฆ์ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ตั้ง ณ วัดศรีสะเกษ อำเภอเมือง จังหวัดหนองคาย
- พ.ศ. ๒๕๒๑ - เป็นพระราชาคณะชั้นธรรม ที่ "พระธรรมวิสุทธาจารย์"
- เป็นกรรมการบูรณปฏิสังขรณ์พระธาตุพนม จังหวัดนครพนม
- พ.ศ. ๒๕๒๒ เป็นผู้นำปฏิสังขรณ์หลังคาพระวิหารหลวงวัดพระนารายณ์มหาราช ขนาด ๘×๔๕ เมตร
- พ.ศ. ๒๕๒๓ - เป็นผู้นำสร้างตึกสมเด็จพระธีรญาณมุนี ที่วัดพระนารายณ์มหาราช ขนาด ๑๕×๒๐ เมตร
- เป็นเจ้าของผู้อำนวยการจัดตั้งโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษานครราชสีมา ณ วัดพระนารายณ์มหาราช วรวิหาร
- พ.ศ. ๒๕๒๖ เป็นผู้นำปฏิสังขรณ์หลังคาพระวิหารหลวงวัดพระนารายณ์มหาราช ขนาด ๑๖×๔๐ เมตร

- พ.ศ. ๒๕๒๗ - เป็นผู้นำปฏิสังขรณ์กุฏิกรรมฐาน วัดพระนารายณ์มหาราช ขนาด ๑๖x๔๐ เมตร
- เป็นผู้นำสร้างสำนักงานคณะสงฆ์จังหวัดนครราชสีมา ขนาด ๑๔x๒๐ เมตร
- พ.ศ. ๒๕๒๘ เป็นกรรมการชำระพระไตรปิฎกภาษาไทย ฉบับหลวง
- พ.ศ. ๒๕๒๙ - ได้รับปริญญาพุทธศาสตรดุษฎีบัณฑิตกิตติมศักดิ์ สาขาครุศาสตร์ มหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย ในพระบรมราชูปถัมภ์ มหาวิทยาลัยสงฆ์แห่งคณะสงฆ์ไทย
- เป็นผู้นำสร้างศาลาการเปรียญ วัดพระนารายณ์มหาราช ขนาด ๘x๓๐ เมตร
- พ.ศ. ๒๕๓๐ - เป็นผู้นำสร้างกุฏิกรรมฐาน วัดพระนารายณ์มหาราช ขนาด ๖x๒๑ เมตร
- เป็นผู้นำสร้างพระอุโบสถใหม่ วัดพระนารายณ์มหาราช ขนาด ๙x๒๑ เมตร
  - เป็นผู้นำสร้างถนนภายในบริเวณวัดพระนารายณ์มหาราช ขนาด ๒.๕๐x๔๙๕ เมตร.
  - เป็นผู้ขออนุญาตจัดตั้งมูลนิธิ "ธรรมวิสุทธาจารย์" เพื่อสนับสนุนการศึกษาสงฆ์ ในวงเงิน จำนวน ๑,๓๐๐,๐๐๐ บาท ได้รับอนุญาตจัดตั้งเมื่อ ๒๐ พฤศจิกายน ๒๕๓๐
  - เป็นผู้นำจัดตั้งวิทยาลัยสงฆ์นครราชสีมา ณ วัดพระนารายณ์มหาราช สืบสานแนวคิดและวิธีการทำงานต่อจากที่สมเด็จพระธีรญาณมุนี (ธีร์ ปุณณกมหาเถระ) คิดไว้
  - เป็นประธานสภาวิทยาลัยสงฆ์นครราชสีมา/ขอปรับสภาพเป็นวิทยาเขตนครราชสีมา
  - เป็นประธานสภามหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย ในพระบรมราชูปถัมภ์ วิทยาเขตนครราชสีมา โดยอนุมัติของสภามหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย

พ.ศ. ๒๕๓๓ - เป็นผู้นำสร้างถนนภายในบริเวณวัดพระนารายณ์มหาราช
ขนาด ๒.๕๐x๔๙๕ เมตร

- ได้รับพระราชทานมหากรุณาธิคุณสถาปนาสมณศักดิ์รอง
สมเด็จพระราชาคณะชั้นหิรัญบัฏ ในราชทินนามว่า **"พระ
พรหมคุณาภรณ์"**

๑๒ มีนาคม ๒๕๓๔ พระพรหมคุณาภรณ์ไม่ค่อยได้พักผ่อน มีอาการ
อ่อนเพลียเดินไม่ค่อยได้จำวัดไม่ค่อยหลับรู้สึกเจ็บในท้อง
จึงขอคำปรึกษาท่านผู้อำนวยการโรงพยาบาลมหาราช
นครราชสีมา นายแพทย์บรรพต บุรณะสิน และแพทย์
หญิงพะยอม บุรณะสิน ซึ่งเป็นที่เชื่อถือและไว้วางใจ

๑๓ มีนาคม ๒๕๓๔ เข้ารับการตรวจสภาพร่างกายที่โรงพยาบาลมหาราช
นครราชสีมา แพทย์วินิจฉัยว่าเป็นโรคกระเพาะอักเสบ
และถวายการรักษาพยาบาลทางยา อาการยังไม่ดีขึ้น

๒๒ มีนาคม ๒๕๓๔ มีอาการอาเจียนเป็นโลหิต ถ่ายออกมามีสีดำเนื่องจาก
มีโลหิตออกจากกระเพาะอาหาร ความดันโลหิตต่ำ
แพทย์ถวายการผ่าตัดกระเพาะลำไส้เป็นครั้งแรก

๒๕ มีนาคม ๒๕๓๔ มีโลหิตไหลซึมออกมาตามรอยแผลที่ผ่าตัด แพทย์จึง
ต้องผ่าตัดอีกครั้งเป็นครั้งที่สองและพบอาการของโรค
หัวใจแทรกซ้อน ผลการรักษาอาการค่อยยังชั่วขึ้นบ้าง
แต่ยังไม่ทันหาย มีจิตใจเป็นห่วงวัดจึงออกมาพักที่
วัดอู่วัดและโรงพยาบาล สลับกันแห่งละประมาณ ๑
เดือนเศษ เหนื่อยง่ายเดินไม่ค่อยได้จำวัดไม่ค่อยหลับ

๔ มิถุนายน ๒๕๓๔ มีอาการบวมที่ท้องและขาทั้งสองข้าง เมื่อไปให้แพทย์
ตรวจพบว่า เนื่องจากมีโรคตับแข็งแทรกซ้อนเข้ามาให้
รักษาอีกโรคหนึ่ง

๑๑ มิถุนายน ๒๕๓๔ จึงเข้ารับการตรวจ-รักษา ที่โรงพยาบาลอีก คราวนี้

เมื่อแพทย์ตรวจโดยละเอียดแล้วพบมีโรคนี้ไว้ในถุงน้ำดี และม้ามโตด้วย จึงเป็นสาเหตุให้เหนื่อยง่ายและฉันไม่ค่อยได้ เมื่อเข้ารับการรักษาพยาบาลครั้งนี้ อาการอาพาธทั้งหมดดูเหมือนดีขึ้น ในหมู่คณะสงฆ์วัดพระนารายณ์มหาราช และลูกศิษย์ก็ได้ชวนช่วยช่วยรักษาโดยใช้ **พิธีกรรมธรรมรักษา**อีกทางหนึ่ง คือ

- มีพิธีสวดสืบอายุในพระวิหารหลวง อันเป็นพุทธวิธี มีกำหนด ๗ วัน
- มีพิธีสวดสืบอายุ คำโพธิ์ ต่อสะพาน ปล่อยสัตว์ ถ่ายถอนชีวิตสัตว์
- มีพิธีทำพิธีกรรมแก่เทพอารักษ์เจ้าที่เจ้าทางเจ้าวัด เจ้าวาที่เชื่อกันว่ามีความเกี่ยวข้องกับท่านมาแต่ในชาติปางก่อน
- มีพิธีทำบุญถวายสังฆทานทั้งที่วัดและที่โรงพยาบาล หลายครั้ง ตลอดถึงการบริจาคเงินบำรุงโรงพยาบาล มหาราช นครราชสีมา อีกด้วย

๒๒ มิถุนายน ๒๕๓๔

คณะสงฆ์ภาค ๑๑ และจังหวัดนครราชสีมาทั้งข้าราชการ พ่อค้า ประชาชน ญาติมิตรศิษยานุศิษย์ พร้อมใจกันจัดงานสมโภชที่รัถยบัฏ และฉลองชนมายุ ๗๗ ปี ถวายมุทิตาสักการะพระพระพรหมคุณาภรณ์ ณ พระวิหารหลวง วัดพระนารายณ์มหาราช วรวิหาร

๒๙ สิงหาคม ๒๕๓๔

ท่านเริ่มมีอาการบวมขึ้นอีก ท้องบวมเห็นชัด น้ำหนักลดลง เมื่อแพทย์ตรวจภายในอย่างละเอียดอีกครั้งหนึ่งจึงพบว่า มีก้อนเนื้อ (มะเร็ง) ที่ตับขนาด ๓๖ มิลลิเมตรและมีอาการปวดตา แพทย์ตรวจพบว่าเป็นต้อกระจกนัยน์ตา ถ้าจะรักษาต้องผ่าตัด

๑๗ ตุลาคม ๒๕๓๔   จักษุแพทย์ได้ทำการผ่าตัดรักษาต้อกระจกนัยน์ตา
 หายเป็นปกติ ช่วงท้ายๆ ที่มาพักรักษาตัวอยู่ที่โรง-
 พยาบาลนี้ ท่านเจ้าคุณมีสติดีมาก ปรารภกับผู้มา
 เยี่ยมอยู่เสมอๆ "อยากกลับวัดเป็นห่วงวัดเป็นห่วง
 งานที่ต้องรับผิดชอบ... แต่ต้องบวรมันไม่ยอมยุบ"

๒๙ พฤศจิกายน ๓๔   แพทย์เจ้าของไข้อนุญาตให้ท่านเจ้าคุณกลับไปพัก
 ผ่อนที่วัดได้ตามอริยาศัย แต่ครั้งนี้เป็นครั้งสุดท้ายที่
 ท่านเจ้าคุณกลับมาเห็นวัด เพราะอยู่ได้เพียง ๓ วัน
 เท่านั้นก็เกิดอาการทรุดหนัก ทางวัดพระนารายณ์
 มหาราชต้องส่งท่านเข้ารับการรักษาก่อนการด่วน
 ก่อนที่ท่านเจ้าคุณจะอำลาจากวัดไปครั้งนี้ ท่านมี
 อาการห้วงหน้าพะวงหลังไม่เหมือนทุกครั้งที่ผ่านมา
 คล้ายจะสำรวจตรวจตราวัดที่เคยครองไว้ในความ
 ทรงจำ แม้เมื่อขึ้นนั่งบนรถแล้ว ก่อนรถออกยังร้องสั่ง
 ผ่ากวัดกับคฤหัสถ์และพระสงฆ์ที่ยืนคอยส่ง คงไม่มี
 ใครสังหรณ์ใจว่า นี่แหละเป็นคำสั่งสุดท้าย

การอาพาธของท่านเจ้าคุณเป็นการป่วยยืน ท่าน
 เข้าๆ ออกๆ อยู่ระหว่างวัดกับโรงพยาบาลสลับกันนานถึง
 ๙ เดือน ทั้งๆ ที่แพทย์และพยาบาลแห่งโรงพยาบาล
 มหาราช นครราชสีมา ได้ถวายการรักษาพยาบาลเต็ม
 ที่ดีที่สุดทุกวิถีทางแล้ว แต่อาการอาพาธของท่านก็ไม่
 ดีมีแต่ทรงกับทรุด ไม่เป็นที่พอใจของทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้อง
 เคยปรึกษาหารือกันมีความเห็นพ้องต้องกันว่าอยากนำ
 ท่านไปรักษาตัวที่กรุงเทพฯ เมื่อนำความเห็นไปเรียน

ให้ท่านทราบ ท่านเจ้าคุณตอบว่า “ขอขอบใจทุกคนที่ปรารถนาดีและมีความเป็นห่วง แต่ฉันขอไม่ไปกรุงเทพฯ มันไกลญาติพี่น้อง ผู้ที่เคารพนับถือลูกศิษย์ลูกหาจะเที่ยวไปเที่ยวมาลำบาก อีกอย่างฉันมันเป็นหน่วยงานในหน้าที่รับผิดชอบอยู่มากมายหลายประการ ถ้าจะเป็นอะไรไป ฉันขอตายที่นี่”

ในช่วงหลังนี้ท่านเจ้าคุณต้องเข้ารับการรักษาพยาบาลอยู่ในห้องผู้ป่วยหนักโดยตลอด มีอาการทรุดลงไปทุกวันเป็นที่น่าวิตกมาก พระราชสิมาภรณ์^๑ เจ้าคณะจังหวัดนครราชสีมา สั่งเรียกประชุมหาหรือคว้นเพื่อช่วยชีวิตท่าน โดยการติดต่อขอพลตรีเรวัต บุญทับ ผู้บัญชาการกองพลทหารราบที่ ๑๒ ให้ช่วยประสานดำเนินการให้ท่านเจ้าคุณพระพรหมคุณาภรณ์เป็นไข้ ในพระบรมราชินูปถัมภ์ ซึ่งในการนี้ พลตรีเรวัต บุญทับ^๒ รับสนองงานตามความประสงค์ทุกอย่างสำเร็จลงอย่างรวดเร็ว โดยทางโรงพยาบาลในกรุงเทพฯ ได้เตรียมการไว้รับผู้ป่วยหนักเรียบร้อยทุกประการแต่ทางโรงพยาบาลมหาราชนครราชสีมาให้เหตุผลว่าสภาพร่างกายของท่านคุณเองไม่พร้อมที่เคลื่อนย้ายเกรงจะเกิดอันตรายขึ้นในระหว่างเดินทาง จึงเป็นการสุดวิสัยโดยประการทั้งปวง เหลือที่ใครๆ จะช่วยได้ ทั้งๆ ที่แพทย์ และพยาบาลได้ตั้งใจถวายการรักษาพยาบาลท่านเจ้าคุณเต็มที่และอย่างดีที่สุดแล้ว จึงขออนุโมทนาไว้ ณ ที่นี้ด้วย

๑. ปัจจุบันเป็นพระเทพสิมาภรณ์ ๔ ธันวาคม ๒๕๓๗

๒. ปัจจุบัน... พลเอกเรวัต บุญทับ ผู้ช่วยผู้บัญชาการทหารบก

- ๒๕ ธันวาคม ๒๕๓๔ เวลา ๑๐.๕๒ น. ท่านเจ้าคุณพระพรหมคุณาภรณ์โมฬี สิกข์ทวี หายใจหอบ มีโลหิตไหลออกทางเดินอาหาร ความดันโลหิตต่ำ ได้ถึงแก่มรณกรรมด้วยอาการอันสงบ จบภารกิจอันหนักหน่วงหนักได้นอนพักไปชั่ววันหนึ่ง สิริรวมชนมายุ ๗๗ ปี ๖ เดือน ๓ วัน
- เวลา ๑๖.๓๐ น. พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ พระราชทานน้ำสรงศพ โภศ ๔ เหลี่ยมบรรจุศพ พร้อมเครื่องประกอบเกียรติยศศพ และพระราชทานพระบรมราชานุเคราะห์ บำเพ็ญกุศลศพพระพรหมคุณาภรณ์ มีกำหนด ๓ วัน ณ ศาลาการเปรียญวัดพระนารายณ์มหาราช
- ๑๓ กุมภาพันธ์ ๒๕๓๕ ทรงพระกรุณาโปรดบำเพ็ญพระราชกุศล ๕๐ วัน พระราชทานศพพระพรหมคุณาภรณ์
- เวลา ๑๐.๐๐ น. พระสงฆ์ ๑๐ รูป สวดพระพุทธมนต์จบ มีพระธรรมเทศนาถ้อย ๑ แล้วพระสงฆ์ทั้งนั้นถวายพรพระ รับพระราชทานฉัน และบังสุกุล
  - เวลา ๑๙.๓๐ น. พระพิธีธรรมสวดพระอภิธรรม พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ทรงพระกรุณาโปรดพระราชทานพระบรมราชานุเคราะห์ในการพระราชทานเพลิงศพ พระพรหมคุณาภรณ์ (พุ่ม กิตติสาโร) เจ้าคณะภาค ๑๑ และเจ้าอาวาสวัดพระนารายณ์มหาราช ตามหมายกำหนดการ
- ๒ เมษายน ๒๕๓๕ เวลา ๑๔.๓๐ น. เจ้าพนักงานจัดการเปลื้องเครื่องสูก่าศพ ณ ศาลาการเปรียญ วัดพระนารายณ์มหาราชเสร็จแล้ว เชิญโกศศพขึ้นตั้งบนจิตกาธาน
- ๓ เมษายน ๒๕๓๕ เวลา ๑๖.๓๐ น. บำเพ็ญพระราชกุศลพระราชทานใน

- การออกเมรุ พระสงฆ์ ๑๐ รูป สวดพระพุทธมนต์จบ
 มีพระธรรมเทศนาถ้อย ๑ พระ ๔ รูป สวดธรรมคาถา
 พระพิธีธรรมสวดพระอภิธรรม
- ๔ เมษายน ๒๕๓๕ เวลา ๑๐.๔๕ น. พระสงฆ์ ๑๐ รูปที่สวดพระพุทธมนต์
 แต่วันก่อนถวายพรพระ แล้วรับพระราชทานฉัน
 เวลา ๑๖.๐๐ น. พระราชทานผ้าไตร ๕ ไตร ทอด
 ถวาย พระสงฆ์บังสกุล แล้วพระราชทานเพลิง
- ๕ เมษายน ๒๕๓๕ เวลา ๐๘.๐๐ น. พระราชทานผ้าไตรและภัตตาหาร
 สามบาทในการเก็บอัฐิ

นับเป็นพระมหากุณาริคุณและเป็นเกียรติยศอันสูงสุดแก่พระพรหม-
 คุณาภรณ์ และคณะสงฆ์ตลอดจน อุบาสก อุบาสิกาวัดพระนารายณ์มหาราช
 เป็นล้นเกล้าล้นกระหม่อม หากที่สุดมิได้ หากพระพรหมคุณาภรณ์ จะสามารถ
 หยั่งทราบด้วยญาณวิถีใดๆ คงปลาบปลื้มบิบัติโสมนัสและสำนึกในพระมหา
 กุณาริคุณเป็นล้นพ้น

คณะสงฆ์วัดพระนารายณ์มหาราช คณะสงฆ์ภาค ๑๑ ขอตั้งกัลยาณจิต
 ถวายพระพรชัยให้ทรงพระเกษมสำราญ นีราศไร้โรคอาพาธภัยพิบัติพิพัฒน์-
 มงคลชนมาายุสุขทุกประการ และคณะญาติมิตรศิษยาภิเษกในพระพรหมคุณา-
 ภรณ์ทุกคน ขอพระราชทานพระบรมราชวโรกาสกราบถวายบังคม ณ เบื้อง
 พระยุคลบาท ด้วยความจงรักภักดีและสำนึกในพระมหากุณาริคุณเป็นล้นพ้น
 และจะเทิดทูนไว้เหนือเกล้าเหนือกระหม่อม ทั้งนี้เพื่อเป็นเกียรติและสวัสดิ
 มงคลแก่ตนและวงศ์ตระกูลสืบไป

จบบทบาทชีวิตพระพรหมคุณาภรณ์พระสงฆ์ผู้ชูธงแห่งพระอรหันต์
 พระผู้สร้างสรรคความมั่นคงให้แก่พระพุทธศาสนาพระผู้พัฒนาวัดพระนารายณ์
 มหาราช วรวิหาร อันทรุดโทรม ให้มีพัฒนาการครบถ้วนทุกด้านสมกับที่เป็น
 พระอารามหลวง เป็นวัดอันดับหนึ่งของเมืองนครราชสีมา ซึ่งเป็นสถานที่ตั้ง
 มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาเขตนครราชสีมา

พระเดชพระคุณท่านเจ้าคุณพระพรหมคุณาภรณ์ได้จากพวกเราไปก็เฉพาะแต่สรณะเวียนร่างเท่านั้นแต่คุณงามความดีที่พระเดชพระคุณได้บำเพ็ญเป็นที่ตานุหิตประโยชน์นั้นมีมากมายอนงอนันต์ยังคงอยู่และปรากฏชัดในมโนสำนึกของคณะสงฆ์ ญาติมิตร ศิษยานุศิษย์ ผู้ที่เคารพนับถือไม่จัดจาง

ขอเดชะอำนาจกุศลสมภารที่พระคุณท่านได้บำเพ็ญมา และกุศลทักษิณานุประทาน ที่คณะสงฆ์ ญาติมิตรและมวลศิษย์ได้บำเพ็ญอุทิศถวายในคราวนี้และตลอดมา จงอภิบาลรักษาดวงวิญญาณท่านเจ้าคุณให้มีความสุขเกษมสำราญขึ้นบาน บรรรเทิงในสุคติโลกสวรรค์ และบรรรลุถึงซึ่งพระนิพพานอันไม่ต้องจุดและแปรผัน ต่อไปด้วยเทอญ

พฤษภกาส
โททนต์เส่งคง
นรชาติวางวาย
สถิตทั่วแต่ชั่ววัด

อิกกุญชรอันปลดปลง
สำคัญหมายในกายมี
มลายสิ้นทั้งอินทริย์
ประดับไว้ในโลกา

(กรมพระปรมาธิบดีชินโรส)

ประวัติและพัฒนาการ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาเขตนครราชสีมา

นับตั้งแต่ปี พ.ศ.๒๕๑๓ อันเป็นปีที่มีการจัดตั้งวิทยาลัยสงฆ์ภาคตะวันออกเฉียงเหนือที่จังหวัดหนองคายเป็นต้นมา สมเด็จพระธีรญาณมุนี (ธีร์ ปุณณกเถร) เจ้าคณะใหญ่หนตะวันออกเฉียง เจ้าอาวาสวัดจักรวรรดิราชาวาส ได้ปรารภว่า “ภาคตะวันออกเฉียงเหนือนี้จังหวัดนครราชสีมามีความเหมาะสมต่อการจัดตั้งวิทยาลัยสงฆ์มากที่สุดเพราะเป็นเมืองเอก เป็นศูนย์กลางทางการศึกษามาแต่เดิม” จากคำปรารภและแนวคิดของเจ้าพระคุณสมเด็จพระสังฆราชเจ้า กรมหลวงชินวราลงกรณฯ ในจังหวัดนครราชสีมา และในกรุงเทพมหานคร ผู้มีภูมิลำเนาอยู่ในจังหวัดนครราชสีมา ได้ตั้งคณะกรรมการจัดตั้งมหาวิทยาลัยสงฆ์นครราชสีมา โดยมีพระศรีกิตติโสภณ (เกียรติ สุกิตติ) เป็นประธาน ได้ประชุมปรึกษาหารือและเตรียมงานด้านต่างๆ ตั้งแต่ปี พ.ศ.๒๕๑๓ เป็นต้นมา และที่ประชุมมีมติให้คณะสงฆ์ภาค ๑๑ เป็นผู้ดำเนินงาน

ต่อมาปี พ.ศ.๒๕๒๙ พระเถรผู้ทรงคุณวุฒิ พร้อมทั้งพระสังฆาธิการในจังหวัดนครราชสีมา และคณะสงฆ์ภาค ๑๑ โดยมีพระพรหมคุณาภรณ์ (พุ่ม กิตฺติสารเถร) เจ้าคณะภาค ๑๑ เจ้าอาวาสวัดพระนารายณ์มหาราช วรวิหาร พระเทพสีมาภรณ์ (โอภาส นิลุตฺตเมธิ) เจ้าคณะจังหวัดนครราชสีมา เป็นต้น ได้ประชุมและมีมติเป็นเอกฉันท์ให้จัดตั้งวิทยาลัยสงฆ์นครราชสีมาขึ้น เมื่อวันที่ ๒๔ มีนาคม พ.ศ.๒๕๒๙ เพื่อเป็นสถาบันการศึกษาในระดับอุดมศึกษาสำหรับพระภิกษุสามเณร และเพื่อให้จัดการศึกษาให้มีความสมบูรณ์แห่งวิทยฐานะตามกฎหมาย พระพรหมคุณาภรณ์ (พุ่ม กิตฺติสารเถร) ประธานวิทยาลัยสงฆ์นครราชสีมาและเจ้าคณะภาค ๑๑ จึงได้ทำหนังสือ ลงวันที่ ๕ ตุลาคม ๒๕๒๙ ไปยัง

สภาวิทยาลัย มหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย เพื่อขออนุมัติรับวิทยาลัยสงฆ์ นครราชสีมา เป็นวิทยาลัยของมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย และทางมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย ได้นำเรื่องนี้เข้าสู่ที่ประชุมสภามหาวิทยาลัย ครั้งที่ ๕/๒๕/๒๙ และมีมติเป็นเอกฉันท์อนุมัติให้ วิทยาลัยสงฆ์นครราชสีมา เป็นวิทยาเขตนครราชสีมา มหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย ในพระบรมราชูปถัมภ์ ตั้งแต่วันที่ ๓๐ ตุลาคม เป็นต้นมา และสภามิอุนุมัติให้จัดตั้งวิทยาเขตโดยใช้ชื่อว่า "มหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย ในพระบรมราชูปถัมภ์ วิทยาเขตนครราชสีมา" อำเภอเมือง จังหวัดนครราชสีมา ตั้งแต่ พ.ศ.๒๕๓๐ เป็นต้นไป โดยมีพระเทพมหาคณาจารย์ (พุ่ม กิตติสารเถร) เป็นประธานสภาวิทยาเขตฯ โดยมีพระเทพสิมามาภรณ์ (โสภาส นิรุตติเมธี) เป็นรองอธิการบดี วิทยาเขตนครราชสีมา

มหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัยฯ วิทยาเขตนครราชสีมา ได้เปิดดำเนินการการศึกษาเป็นครั้งแรก เมื่อวันที่ ๒๐ พฤษภาคม ๒๕๓๐ พร้อมกับทำการเปิดป้ายมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัยในพระบรมราชูปถัมภ์ วิทยาเขตนครราชสีมา โดยเปิดสอนในคณะพุทธศาสตร์เป็นคณะแรก และต่อมาวิทยาเขตนครราชสีมา ได้ดำเนินการขอเปิดการศึกษาในคณะมนุษยศาสตร์เมื่อปี พ.ศ.๒๕๓๓ คณะครุศาสตร์ในปี พ.ศ.๒๕๓๔ และคณะสังคมศาสตร์ เมื่อปี พ.ศ.๒๕๓๗ รวมเป็น ๔ คณะ นับเป็นวิทยาเขตแรกของประเทศที่ได้ทำการเปิดครบทุกคณะที่มีอยู่ในมหาวิทยาลัยแม่ และปี พ.ศ.๒๕๔๐ เปิดสอนหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพครู (ป.ว.ศ.)

แผนการบริหารการศึกษา มหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย ในพระบรมราชูปถัมภ์ วิทยาเขตนครราชสีมา ได้กำหนดนโยบายและวิธีการบริหารงานอย่างเป็นระบบเพื่อให้เกิดสภาพคล่องตัวสามารถบรรลุเป้าหมายตามวัตถุประสงค์ ดังนี้

แผนการบริหารการศึกษา

๑. วางแผนพัฒนามหาวิทยาลัยด้วยข้อมูลที่ถูกต้องและพอเพียงจนสามารถวิเคราะห์ผลให้เห็นภาพรวมของมหาวิทยาลัย

๒. วางระบบการกำหนดนโยบายและการตัดสินใจให้มีความชัดเจนเหมาะสม เท่าทันเหตุการณ์และสถานการณ์ที่เปลี่ยนแปลง

๓. ปรับปรุงโครงสร้างและระบบการบริหารมหาวิทยาลัยให้มีประสิทธิภาพและเกิดความคล่องตัว

๔. พัฒนามหาวิทยาลัยให้มีสถานภาพสมบูรณ์ตามกฎหมาย

มาตรการ

๑. กำหนดให้มีการปฏิบัติงาน การติดตามงานและการประเมินผล การปฏิบัติงานของแต่ละหน่วยงานเป็นรายปี

๒. กำหนดวิธีการและดำเนินการระดมทุนจากแหล่งต่างๆ ทั้งในประเทศและต่างประเทศ

๓. ดำเนินการจัดสร้างอาคารเพื่อให้มีพื้นที่เพียงพอในการใช้สอย รวมทั้งปรับปรุงระบบในอาคารสถานที่ให้ได้ประโยชน์สูงสุด

๔. นำคอมพิวเตอร์มาใช้สร้างระบบข้อมูลเพื่อการวางแผนและการบริการ

๕. ปรับปรุงโครงสร้างการบริหารของมหาวิทยาลัยให้สอดคล้องกับแผนพัฒนามหาวิทยาลัย

๖. เร่งรัดจัดทำและปรับปรุง กฎ ระเบียบ ข้อบังคับ คำสั่ง และประกาศให้เอื้อต่อการพัฒนามหาวิทยาลัย

๗. ปรับปรุงบริหารงานบุคคล โดยกำหนดวิธีการได้มาและพัฒนาบุคลากรทุกระดับให้มีคุณภาพและประสิทธิภาพ

๘. จัดระบบการบริหารงบประมาณของมหาวิทยาลัยให้สอดคล้องต่อเนื่องทั้งส่วนของเงินงบประมาณแผ่นดินและเงินนอกงบประมาณ

๙. จัดระบบการประสานงานในมหาวิทยาลัยให้เป็นเอกภาพ และเกิดความร่วมมือซึ่งกันและกัน

แผนการจัดการศึกษา

มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาเขตนครราชสีมา มีนโยบายและมาตรการในการจัดการเรียนการสอน เพื่อให้บรรลุเป้าหมายที่วิทยาลัยสงฆ์ได้ตั้งไว้ดังนี้

นโยบาย

๑. ผลิตบัณฑิตทุกระดับให้มีคุณภาพที่พึงประสงค์ คือ ให้มีความรู้เกี่ยวกับวิชาการทางด้านพระพุทธศาสนา และสามารถประยุกต์เข้ากับศาสตร์แขนงต่างๆ มีปฏิปทาน่าเลื่อมใส ใฝ่รู้ใฝ่คิด เป็นผู้นำด้านจิตใจและปัญญา มีความสามารถในการแก้ปัญหา มีศรัทธาอุทิศตนเพื่อพระพุทธศาสนา รู้จักเสียสละเพื่อส่วนรวม รู้เท่าทันความเปลี่ยนแปลงทางสังคม มีโลกทัศน์กว้างไกล มีศักยภาพที่จะพัฒนาตนเองให้เทียบพร้อมด้วยคุณธรรม และจริยธรรม

๒. ปรับปรุงแนวทางการใช้ทรัพยากรและระบบควบคุมคุณภาพ เพื่อผลิตบัณฑิตทุกระดับ ให้มีประสิทธิภาพทั้งในเชิงคุณภาพและปริมาณ

๓. ขยายการจัดการศึกษาในระดับบัณฑิตศึกษา

มาตรการ

๑. พัฒนาระบบการเรียนการสอน เพื่อสร้างความเป็นเลิศทางวิชาการ โดยเน้นด้านพระพุทธศาสนาเป็นหลัก

๒. ปรับวิธีการเรียนการสอน ให้มีลักษณะการเรียนรู้ด้วยตนเอง หรือการเรียนรู้ภายใต้คำแนะนำมากขึ้น

๓. พัฒนาระบบการเรียนการสอนที่ใช้ในสื่อทัศนูปกรณ์และเทคโนโลยีคอมพิวเตอร์เพิ่มขึ้น

๔. จัดให้มีคณะกรรมการพิจารณาข้อสอบแต่ละสาขาวิชา

๕. ดำเนินการจัดการศึกษาระดับประกาศนียบัตรเทียบเท่าอนุปริญญา

๖. ดำเนินการจัดการศึกษาระดับบัณฑิตศึกษาโดยให้นิสิตมีประสบการณ์ในการช่วยสอน ทำการวิจัยและบริการวิชาการแก่สังคม

การดำเนินการศึกษา

มหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย ในพระบรมราชูปถัมภ์ วิทยาเขตนครราชสีมา ได้จัดการเรียนการสอนหลายระดับ ตั้งแต่ระดับปริญญาตรี ต่ำกว่าปริญญาตรี รวมทั้งการศึกษาพิเศษ ดังต่อไปนี้

๑. ระดับปริญญาตรี
๒. ระดับมัธยมศึกษา
๓. ระดับการศึกษาพิเศษ

๑. ระดับปริญญาตรี

มหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย ในพระบรมราชูปถัมภ์ วิทยาเขตนครราชสีมา ได้จัดการศึกษาในระดับปริญญาตรี ตั้งแต่ พ.ศ. ๒๕๓๐ โดยเปิดการศึกษาคณะพุทธศาสตร์เป็นคณะแรก คณะมนุษยศาสตร์ พ.ศ. ๒๕๓๓ คณะครุศาสตร์ พ.ศ. ๒๕๓๔ และคณะสังคมศาสตร์ พ.ศ. ๒๕๓๖ โดยใช้หลักสูตรการศึกษา ๒๕๓๖ โดยแบ่งออกเป็น ๔ คณะ และสาขาวิชาต่างๆ ดังนี้

๑. คณะพุทธศาสตร์ เปิดสอนในสาขาวิชา
  - ๑.๑ พระพุทธศาสนา
๒. คณะมนุษยศาสตร์ เปิดสอนในสาขาวิชา
  - ๒.๑ ภาษาอังกฤษ
๓. คณะครุศาสตร์ เปิดสอนในสาขาวิชา
  - ๓.๑ หลักสูตรและวิธีการสอนสังคมศึกษา
  - ๓.๒ การสอนภาษาไทย
๔. คณะสังคมศาสตร์ เปิดสอนในสาขาวิชา
  - ๔.๑ รัฐศาสตร์

บุคลากรวิทยาเขตนครราชสีมา

ประธานสภาวิทยาเขตนครราชสีมา

พ.ศ.๒๕๓๐ พระธรรมวิสุทธาจารย์ (พุ่ม กิตติสารเถร) เป็นประธานสภาวิทยาลัยสงฆ์นครราชสีมา ขอปรับสภาพเป็นวิทยาเขตนครราชสีมา

- พ.ศ.๒๕๓๔ พระพรหมคุณาภรณ์ (พุ่ม กิตติสารเถร) เป็นประธานสภา
วิทยาเขตนครราชสีมา
- พ.ศ.๒๕๓๕ พระราชพรหมจริยาจารย์ (ชาลี อุตถกโม) เจ้าคณะจังหวัด
ชัยภูมิ เป็นประธานสภาวิทยาเขต
- พ.ศ.๒๕๓๖ พระเทพสิมาภรณ์ (โสภาส นิรุตติเมธี) เป็นประธานสภา
วิทยาเขตนครราชสีมา
- พ.ศ.๒๕๔๑ พระเทพสิมาภรณ์ (โสภาส นิรุตติเมธี) เป็นประธานสภา
วิทยาเขตนครราชสีมา ตามพระราชบัญญัติมหาวิทยาลัย
มหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย พ.ศ.๒๕๔๐

บุคลากรวิทยาเขตนครราชสีมา

ผู้บริหารระดับสูง พ.ศ. ๒๕๓๐-๒๕๓๖

พระเทพสิมาภรณ์	รองอธิการบดี วิทยาเขตนครราชสีมา
พระศรีธรรมมาภรณ์	ผู้ช่วยอธิการบดีฝ่ายบริหาร
พระกิตติรามมุนี	ผู้ช่วยอธิการบดีฝ่ายกิจการนิสิต
พระสิริธรรมโสภณ	ผู้ช่วยอธิการบดีฝ่ายวิจัยและวางแผน
พระครูวิสุทธิพรตอํารง	ผู้ช่วยอธิการบดีฝ่ายประชาสัมพันธ์และเผยแพร่

พ.ศ.๒๕๓๖-๒๕๔๑

พระเทพสิมาภรณ์	รองอธิการบดี วิทยาเขตนครราชสีมา
พระศรีธรรมมาภรณ์	ผู้ช่วยอธิการบดีฝ่ายบริหาร
พระกิตติรามมุนี	ผู้ช่วยอธิการบดีฝ่ายกิจการนิสิต
พระครูปริยัตินุรพาการ	ผู้ช่วยอธิการบดีฝ่ายวิชาการ
พระครูวิสุทธิพรตอํารง	ผู้ช่วยอธิการบดีฝ่ายประชาสัมพันธ์และเผยแพร่
พระครูธวัชโพธิคุณ	ผู้ช่วยอธิการบดีฝ่ายวิจัยและวางแผน

ผู้บริหารปัจจุบัน ตาม พ.ร.บ.ใหม่

๑. พระศรีธรรมมาภรณ์ รองอธิการบดีวิทยาเขตนครราชสีมา
๒. พระมหาเหมือน อุปมังกโร ผู้ช่วยอธิการบดีฝ่ายบริหาร
๓. พระมหาสุนทร สุนตโต ผู้ช่วยอธิการบดีฝ่ายวิชาการ

เจ้าหน้าที่ประจำวิทยาเขตนครราชสีมา จำนวน ๑๘ รูป/คน

คณาจารย์บรรยายประจำวิทยาเขตฯ จำนวน ๒๑ รูป/คน

คณาจารย์บรรยายพิเศษ

- จากสถาบันราชภัฏนครราชสีมา
- จากมหาวิทยาลัยวงษ์ชวลิตกุล
- จากสถาบันเทคโนโลยีราชมงคล วิทยาลัยภาคตะวันออกเฉียงเหนือ
- จากศูนย์การศึกษานอกโรงเรียน
- และผู้เชี่ยวชาญจากสถาบันการศึกษา, หน่วยงานอื่น ๆ

ปาฐกถาธรรม เรื่อง “ศาสนากับครอบครัว”

แสดงโดย

พระธรรมวิสุทธาจารย์ อดีตเจ้าคณะภาค ๑๑

วันที่ ๒๖ มี.ค. ๒๕๒๖ ณ ศาลาการเปรียญวัดพายัพ

ประเทศไทยเรา นับถือพระศาสนา พระพุทธศาสนาเจริญมากับชาติไทยมาตลอดทุกยุคทุกสมัยเคยมีผู้ตั้งข้อปัญหาถามว่า พระพุทธศาสนาเกิดขึ้นได้อย่างไร จะปฏิบัติอย่างไร และจะถึงที่สุดได้อย่างไร โดยหลักฐานพระพุทธศาสนาเกิดขึ้นในประเทศอินเดีย ผู้ดริสฺฐคือ พระพุทธเจ้า ผู้แสดงธรรมก็คือพระพุทธเจ้า มีหลักฐาน คือ สถานที่ประสูติ ดริสฺฐ ปรีนิพพาน ปรากฏจนอยู่ทุกวันนี้ พระพุทธเจ้าเป็นชาติเกิดในมนุษยโลกนี้ และแสดงธรรมแก่ มนุษย์, อินทร์, พรหม เพราะฉะนั้น พระองค์จึงได้นามว่า เป็นครูของเทวดาและมนุษย์

ในประเทศไทยเราพุทธศาสนาได้แพร่เข้ามาตั้งแต่เริ่มตั้งประเทศก่อนสร้างสุโขทัยเสียอีก เมื่อสร้างราชวงศ์ ก็สร้างวัด เป็นประเพณีมาตั้งแต่สมัยสุโขทัยยุคกรุงศรีอยุธยา และกรุงรัตนโกสินทร์ เพื่อให้ข้าราชการบริหารได้บำเพ็ญคุณความดีตั้งอยู่ในศีลธรรมอันดีงาม ส่วนพระเจ้าแผ่นดินก็ทรงตั้งอยู่ในทศพิธราชธรรมอย่างเคร่งครัดมาตลอด พระองค์เป็นอัครศาสนูปถัมภกมิได้ขาด ฉะนั้นจึงเห็นได้ว่าพื้นเพดั้งเดิมของสังคมไทยตั้งแต่ส่วนใหญ่ถึงส่วนปลีกย่อยของสังคมคือครอบครัวจึงผูกพันทางจิตใจ เลื่อมใสในพระพุทธศาสนา ยึดหลักคำสอนเป็นแนวทางปฏิบัติของการประกอบอาชีพทุกอย่าง

พิจารณามาถึงปัญหาที่พูดไว้ตอนต้นว่า จะปฏิบัติอย่างไร คือหมายถึง

การปฏิบัติคนต่อหลักศาสนาอย่างไรจึงจะถึงที่สุดของศาสนาได้ขอตอบว่า พึงทำความเข้าใจคำสอนทางพระพุทธศาสนาแบ่งการศึกษาได้เป็น ๒ ชั้น ตอน คือ ผู้ที่ต้องการที่จะอยู่ในสังคมมนุษย์นี้ ก็มีหลักคำสอนอีกชั้นหนึ่ง ผู้ที่ปรารถนาจะปลีกตัวออกจากสังคมเพื่อปฏิบัติตนให้หลุดพ้นจาก อาสวกิเลสหมด โลกะ โทสะ โมหะ ก็มีหลักคำสอนอีกชั้นหนึ่ง ย่อลงในการศึกษา ก็คือ ศิล สมาธิ ปัญญา นั่นเอง

ข้อบรรยายเกี่ยวกับหัวข้อที่กำหนดไว้ คือ ศาสนากับครอบครัว ขอทำความเข้าใจว่า สังคมส่วนใหญ่ คือ มนุษย์ชาติ ย่อมลงถึงส่วนปลีกย่อยของสังคม ก็คือครอบครัวเป็นส่วนเล็กที่สุด ศาสนามีโครงสร้างหรือคำสอนที่จะให้สังคมเกิดมั่นคงหรือเกิดความสงบสุขไว้ คือ "ศีลห้า" เป็นพื้นฐานรองรับของสังคม ธรรมดาการสร้างดีการจะดำรงต้องลงหมดดอกเสาะเข็ม หรือปรับพื้นให้ดีเสียก่อน ถ้าพื้นที่ไม่ดีปลูกสร้างขึ้นก็พังทลายเพราะพื้นของคนคือ "ศีล" ก็เช่นเดียวกัน เป็นพื้นฐานรองรับความเป็นคนเป็นปกติ คือปกติของคน เช่น

ไม่เบียดเบียนกัน

ไม่ลักทรัพย์

ไม่ประพฤตินิดในกาม

ไม่พูดเท็จ, ไม่พูดคำหยาบ, ไม่พูดส่อเสียด, ไม่พูดเพ้อเจ้อ

ไม่ดื่มสุรา

ปิราวนึกกลับมาพูดถึงธรรมสำหรับครอบครัวดูบ้าง เพราะเท่าที่กล่าวมาในทิศทั้ง ๖ นั้นเท่ากับชี้ให้เห็นธรรมเป็นเหมือนตาข่ายคุ้มครองสังคมผู้มีหน้าที่ต่าง ๆ จะต้องปฏิบัติเคารพต่อกันและกันพูดให้แคบเข้า ธรรมของผู้ครองเรือน หรือครอบครัวนั้นเรียกว่า "มรवास ๔ ประการ" คือ

๑. สัจจะ ความจริง ความสัตย์ ผู้ครองเรือนเป็นเพศคู่ ยอดปรารถนา ร่วมกันคือ ความจริงจังต่อกัน ไว้วางใจกัน ซื่อสัตย์ต่อกัน ดังนั้นจึงควรปลูกฝัง สัจจะไว้ในตัวเรา ๔ จุด คือ

- (๑) จริงต่อหน้าที่
- (๒) จริงต่อการทำงาน
- (๓) จริงต่อวาจา
- (๔) จริงต่อบุคคล
- (๕) จริงต่อธรรมคือ ความดีและความชอบ

๒. **ทมะ** แปลว่า ฝึก ช่ม คือฝึกฝนตนเองช่มใจตนเองต่ออารมณ์ที่มากระทบกระทั่ง ช่มใจต่อความรู้สึกในทางไม่พอใจ ช่มใจต่อคำพูดที่ไม่ถูกใจ ช่มใจต่อการกระทำที่ไม่ถูกใจ

๓. **ขันติ** อคทน อตกสัน ต่อความเจ็บใจ เจ็บกาย ต่อแดด ต่อลม สามารถเอาชนะความทุกข์ลำบากได้ดั่งนั้น ความอดทนจึงจะทำให้ชนะสิ่งชั่วร้ายทั้งหลายได้

๔. **จาคะ** ความเสียสละ หมายถึง เสียสละวัตถุสิ่งของแก่ผู้อื่นเพื่อสงเคราะห์ เกื้อกูล อีกอย่างเสียสละอารมณ์ไม่ผูกพยาบาท ยึดถือยึดมั่นรู้จักให้อภัยเป็นปกติวิสัยคนอยู่ร่วมกันถ้าไม่รู้จักให้อภัยเป็นคนเจ้าถ้อยหมอความเอาเรื่อง ไม่ยอมลดละมีทิฏฐิมานะ เจ้ายศเจ้าศักดิ์แล้ว จะอยู่ร่วมกันต้องมีทั้งพระเดชพระคุณ พระเดชเป็นของร้อน เปรียบพระอาทิตย์มีประโยชน์ต่อสัตว์โลกแต่ถ้าร้อนมากก็ไม่ดี พระคุณนั้นเปรียบดวงจันทร คือ เย็นมีคนชอบดั่งนั้นร้อนกับเย็นเป็นของคู่กัน ถ้าร้อนมากเราก็ต้องเย็น แต่ถ้าเย็นเสียจนหนาว เราก็ต้องการร้อน ดั่งนี้

ทำที่บรรยายมานี้ เสนอธรรมเป็นข้อคิดสำหรับพุทธศาสนิกชนทั่วไป ธรรมที่พระสัมมาสัมพุทธเจ้าแสดงนั้นเหมาะสมที่จะนำไปเป็นหลักธรรมยึดนำ เป็นเครื่องมือหรืออุปกรณ์ เป็นหลักสำหรับนำไปประพฤติเพื่อให้เกิดผล คือ ความสุข ความสงบ ความเจริญ ที่ตนจะพึงปฏิบัติได้

ที่นำมาแสดงนี้ เพียงเท่านั้น คงเหมาะสมกับเวลา ขอยุติเพียงเท่านี้.

บทบาทของพระสงฆ์กับการพัฒนา^{*}

โดย...พระเทพสิมาภรณ์
เจ้าคณะจังหวัดนครราชสีมา

โดยเหตุที่มีพระบางรูป หรือบางกลุ่มประพฤติชั่วลามก หรืออยู่เปล่า ๆ โดยไม่ได้ทำอะไร คนทั่วไปจึงเหมาเอาว่าพระไม่มีงานทำ แม้จะมีท่านที่รู้เห็นงานพระอยู่บ้าง แต่ก็เพียงผิวเผิน เช่น เข้าใจเพียงแค่อธิกรรมการสวดศพ ชักเชิงบาตรหรือผ้าบังสุกุลบนเมรุ หรือมีฉะนั้นก็แค่สวดมนต์ฉันเพลเท่านั้น น้อยคนนักที่จะรู้ชัดว่าพระท่านทำอะไรบ้าง บางทีคำบรรยายนี้อาจช่วยให้ท่านเข้าใจ หรือเห็นใจพระท่านบ้างก็เป็นได้ เชิญท่านติดตาม “บทบาทของพระสงฆ์กับการพัฒนา”

ภาพรวมของพระสงฆ์ในพระพุทธศาสนา

๑. เป็นศาสนทายาท
๒. เป็นตัวแทนของพระรัตนตรัย
๓. เป็นศูนย์รวมใจของประชาชน
๔. เป็นเนื้อนาบุญของชาวโลก

สถานภาพของพระสงฆ์ไทย

ท่านดำรงสถานภาพเป็นนักบริหารและเป็นนักบริการควบคู่กันไป ใน ๖ สถานะ คือ

๑. นักปกครอง	๒. นักศึกษา
๓. นักเผยแผ่	๔. นักพัฒนา
๕. นักปฏิบัติ	๖. นักสังคมสงเคราะห์

* แนวการบรรยายถวายเป็นความรู้พระสงฆ์เพื่อ พัฒนาศักยภาพและแนวคิดในการพัฒนา สำหรับพระนักพัฒนารุ่นใหม่ จังหวัดนครราชสีมา และจังหวัดชัยภูมิ วันที่ ๑๒-๑๖ กรกฎาคม ๒๕๓๖ ที่วิทยาลัยครูนครราชสีมา

งานพระสงฆ์ที่พระพุทธรเจ้าทรงมอบหมาย ๒ งาน คือ

๑. งานคันถธุระ ได้แก่ การศึกษาเล่าเรียน ศึกษาอบรม ศึกษาดูงาน และการพัฒนาทุกด้าน
๒. งานวิปัสสนาธุระ ได้แก่ การพัฒนาจิตใจตามแนวสมณะ และ วิปัสสนา

งานของพระสงฆ์ที่พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวทรงขอร้อง ๔ งาน

๑. รับธุระพระพุทธรศาสนา
๒. รับภาระสั่งสอน
๓. ช่วยระงับอธิกรณ์
๔. อนุเคราะห์พระภิกษุสามเณรในเขตวัดที่ปกครอง

งานของพระสงฆ์ที่องค์กรสงฆ์มอบหมาย ๖ งาน

๑. งานปกครอง คือ การจัดสภาพความเป็นอยู่ของหมู่สงฆ์ภายในวัดและเขตการปกครอง
๒. งานศึกษา คือ การศึกษาพระธรรมวินัยและวิชาการชั้นสูงที่ไม่ขัดกับสมณวิสัย
๓. งานเผยแผ่ คือ การอบรมสั่งสอนศีลธรรมแก่ประชาชนโดยให้การศึกษาและนำไปปฏิบัติ
๔. งานสาธารณูปการ คือ การพัฒนาภายในวัดทุกด้าน
๕. งานศึกษาสงเคราะห์ คือ การบริการประชาชนด้านการศึกษา ก่อนวัยเรียน ในวัยเรียน และพ้นจากวัยเรียน ทั้งในระบบโรงเรียนและนอกระบบโรงเรียน
๖. งานสาธารณสงเคราะห์ คือ กระบวนการสงเคราะห์ประชาชน ทั้งในภาวะปกติและในคราวประสบภัยพิบัติต่าง ๆ

บทบาทของพระสงฆ์ที่ประชาชนต้องการ ๓ อย่าง

๑. ต้องการเห็นพระสงฆ์ทำวัดให้สะอาดร่มรื่นสบายตาสบายใจ
๒. ต้องการเห็นพระสงฆ์เป็นตัวอย่างแห่งความดีงาม สงบ สว่าง ตัณ
ความเร่งร้อนทางจิตใจ เป็นที่พึ่งสุดท้ายของประชาชน
๓. ต้องการเห็นพระสงฆ์ทำประโยชน์ต่อชุมชน ตามขีดความรู้ ความ
สามารถของท่าน

การพัฒนาที่ถูกต้อง ต้องผสมงานผสมใจระหว่าง "บ้าน วัด โรงเรียน" ด้วยกัน
๖ กัน คือ

๑. รักใคร่กัน	๒. คิดถึงกัน
๓. นับถือกัน	๔. ช่วยเหลือกัน
๕. ไม่วิวาทกัน	๖. สามัคคีกัน

เป้าหมายในการพัฒนา

ให้รู้จักคิด	รู้จักทำ	รู้จักแก้ปัญหา
จนกว่าจะคิดได้	ทำได้	แก้ปัญหาได้
คิดเป็น	ทำเป็น	แก้ปัญหาเป็น
และคิดถูก	ทำถูก	แก้ปัญหาถูก "ด้วยตนเอง"
นั่นแหละจึงเรียกว่า	การพัฒนาบรรลุเป้าหมาย	

คติในการพัฒนา

บ้าน	เปรียบเหมือน	ร่างกาย
วัด	เปรียบเหมือน	จิตใจ
โรงเรียน	เปรียบเหมือน	มันสมอง
	บ้านที่ไม่พัฒนา	เหมือนคนร่างกายพิการ
	วัดที่ไม่พัฒนา	เหมือนคนจิตใจพิการ
	โรงเรียนที่ไม่พัฒนา	เหมือนคนสมองพิการ

บ้านจะเจริญก่อนคนในบ้านไม่ได้
 วัดจะเจริญก่อนคนในวัดไม่ได้
 โรงเรียนจะเจริญก่อนคนในโรงเรียนไม่ได้

อุปสรรคของการพัฒนา ๕ ประการ

๑. ประชาชนยังเกลียดกลัวอภัยบายนุช
๒. องค์กรที่จะขึ้นำทั้งภาครัฐ เอกชน และองค์กรทางศาสนา ขาดจิตสำนึกที่จะบริการประชาชน
๓. ประชาชนเองขาดความรู้เรื่องการพัฒนา
๔. กิจกรรมการพัฒนาไม่สอดคล้องกับความต้องการของประชาชน
๕. องค์กรพัฒนาของรัฐและอื่น ๆ ยังต่างคนต่างทำไม่มีการผสมงานผสมใจกันอย่างแท้จริง

ปัจจัยที่นำไปสู่ความสำเร็จในการพัฒนา ๗

๑. มีผู้นำที่ดี	๒. มีผู้ตามที่ดี
๓. มีผู้สนับสนุนที่ดี	๔. มีแผนพัฒนาที่ดี
๕. มีการระดมทุนที่ดี	๖. มีเครื่องมือที่ดี
๗. มีบรรยากาศที่ดี	

เทคนิคของผู้นำ ๗

๑. มองการณ์ไกล	๒. ไปมาหาสู่
๓. อยู่ร่วมด้วย	๔. ช่วยทำกิจ
๕. จิตประสาน	๖. งานดำเนิน
๗. งานประเมิณผล	

งานผู้นำ ๔

๑. ร่วมกลุ่มชาวบ้าน	๒. นำอภิปรายปัญหา
๓. รู้จักประสานใจ	๔. ติดตามวิทยากร

๕. ช่วยเตรียมอุปกรณ์	๖. ติดตามดูผลงาน
๗. รายงานกิจกรรม	๘. สำรวจปัญหา

ศิลปะของผู้นำ ๗

๑. ยึดนโยบายเป็นหลัก	๒. รักต่อผู้
๓. รับรู้ปัญหา	๔. กล้าหาญเด็ดเดี่ยว
๕. เชี่ยวงาน	๖. ชาญวิทย์
๗. ไกลชิดมวลชน	

แนวคิดเพื่อการพัฒนา ๗

๑. ศึกษาดูงาน	๒. ประสานความคิด
๓. ติดตามการดำเนินงาน	๓. ปรับพื้นฐานความรู้
๕. พื้นฟูศาสนาและวัฒนธรรม	๕. นำนวัตกรรมไปปรับใช้
๗. วิจัยติดตามและประเมินผล	

พุทธวิธีการพัฒนา ๓

๑. พัฒนาพฤติกรรมให้สะอาดด้วยศีล
๒. พัฒนาสภาพจิตใจให้มั่นคงด้วยสมาธิ
๓. พัฒนาทัศนคติให้ถูกต้องด้วยปัญญา

เกียรติคุณของพระนักพัฒนา ต้องมีสิ่งทั่วยุทธชนยอมรับ ๓ ประการ คือ

๑. ระเบียบวินัย (ศีล)	๒. มารยาท (อาจารย์)
๓. สันทัดจัดเจนในการทำงาน (วัด)	

จุดเด่นของพระนักพัฒนา ๔ ประการ

๑. ไม่ห่าง	๒. ไม่ว่าง
๓. เจริญออกงาม	๔. มีมนุษยสัมพันธ์อันดี

วิญญานพระนักพัฒนา ๔

๑. รักวัดเหมือนบ้าน	๒. รักงานเหมือนชีวิต
๓. รักลูกศิษย์เหมือนลูกหลาน	๔. รักชาวบ้านเหมือนญาติพี่น้อง

สภาพปัญหาที่ควรได้รับการพัฒนาให้เป็นรูปธรรม ๖ กรณีตัวอย่าง

๑. แหล่งน้ำ	๒. การคมนาคม
๓. ผลผลิตตกต่ำ	๔. สุขภาพอนามัย
๕. การขาดแคลนความรู้	๖. สุขภาพจิตเสื่อม

ลำดับงานพัฒนา ๑๑ "ส"

๑. ส.สำรวจ	๒. ส.สร้างสวรรค์
๓. ส.ส่งเสริม	๔. ส.สนับสนุน
๕. ส.เสนอ	๖. ส.สนอง
๗. ส.สละ	๘. ส.สะสม
๙. ส.สละวาง	๑๐. ส.สามัคคี
๑๑. ส.สรุป	

องค์กรในการพัฒนา ๔

- ประชาชนนั้นหรือ คือ วากแก้ว
- รัฐบาลเหริศแพรว คือ ลำตัน
- ข้าราชการกึ่งกำนประสานชน
- ราชชาผลยอดสูงเด่นมองเห็นไกล

บทสรุปในการพัฒนา ของสถาบัน "บวร"

- พัฒนาประเทศ   ต้องพัฒนาหมู่บ้าน
- พัฒนาหมู่บ้าน   ต้องพัฒนาคน
- พัฒนาคน   ต้องพัฒนาการศึกษาของคนให้มีคุณภาพ
ชีวิตที่ดีตามเกณฑ์มาตรฐาน

คุณภาพชีวิต ตามเกณฑ์ จปฐ. ๙

๑. อาหารดี	๒. มีที่อยู่อาศัย
๓. ศึกษาอนามัยถ้วนหน้า	๔. ครอบครัวยุติธรรม
๕. ได้ผลผลิตดี	๖. มีลูกไม่มาก
๗. อยากร่วมพัฒนา	๘. พาสู่คุณธรรม
๙. บำรุงรักษาทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม	

แนวทางการจัดวัดเป็นอุทยานการศึกษาตามนโยบายกระทรวงศึกษาธิการ ๕ ประการ

๑. ความสะอาด	ทำวัดใหม่ปราศจากขยะมูลฝอย, เหล้า, บุหรี่, การพนัน, การซื้อสิทธิ์ขายเสียง
๒. ความร่มรื่น	ทำพื้นที่บริเวณวัด ให้มีหญ้าเขียวขจีมีก้อนหิน ต้นไม้ป่าไม้ หรือสิ่งอื่นที่ก่อให้เกิดบรรยากาศที่เป็นอิสระเอื้อต่อการศึกษาเรียนรู้สามารถนำไปสู่การปฏิบัติธรรม โดยครูทั้งที่พูดได้และพูดไม่ได้
๓. แหล่งน้ำ	มีน้ำดื่มไว้บริการ และแหล่งน้ำสำหรับอาบใช้สอย
๔. แหล่งความรู้	มีองค์ประกอบคือ มุมหนังสือ ที่อ่านหนังสือ หมูบ้าน, ห้องสมุดประชาชน, หอกระจายเสียงข่าว, ศูนย์ข้อมูลข่าวสารชุมชน, ศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก, ศูนย์ศึกษาพระพุทธศาสนา วันอาทิตย์, ศูนย์การเรียน, ศูนย์อนุรักษ์และพัฒนามรดกทางวัฒนธรรม โดยครูทั้งที่พูดได้และพูดไม่ได้, ศูนย์วิทยาศาสตร์เทคโนโลยี และสิ่งแวดล้อม

๕. กิจกรรมที่เอื้อต่อการศึกษา

ศาสนา ศิลปะ วัฒนธรรม ประเพณี วิชาชีพ และการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติสิ่งแวดล้อมในชุมชน เช่น การจัดนิทรรศการ การรวมกลุ่มประชาชนเพื่อการดำเนินการพัฒนาส่งเสริมอาชีพรายได้ เลี้ยงสัตว์ จักสาน เครื่องปั้นดินเผา ทอเสื่อ ทอผ้าฝ้ายไหม สิ่งประดิษฐ์ การเพาะขยายพันธุ์ ไม้ป่า ไม้ผล ไม้ยืนต้น ไม้ในวรรณคดี ไม้สมุนไพร ไม้ประดับ รั้วกินได้ และการผสมผสานงานระหว่างภาครัฐ เอกชน องค์กรศาสนา และกลุ่มพลังมวลชนต่าง ๆ

ทั้งนี้ โดยเน้นระบบการบริหารการบริการ ด้วยการ

- แต่งตั้งกรรมการผู้รับผิดชอบดำเนินการ
- ประชุมวางแผน
- ปฏิบัติการ
- วิเคราะห์วิจัยปัญหาในการพัฒนา
- ควบคุม กำกับ ดูแลการพัฒนา
- ประเมินผล
- รายงานหน่วยเหนือรับทราบ

บทบาทพระสงฆ์ในกิจการเผยแผ่ประชาธิปไตย และการเลือกตั้งตามรัฐธรรมนูญ

โดย...พระเทพสีมาภรณ์ เจ้าคณะจังหวัดนครราชสีมา

ปาฐกถาพิเศษในโครงการศึกษาอบรม ณ สถาบันราชภัฏนครราชสีมา

วันที่ ๔ สิงหาคม ๒๕๔๑ เวลา ๐๙.๒๐ น.

เรียน ท่านเจ้าคณะพระสังฆาธิการ ผู้เข้าร่วมโครงการทุกท่าน
บัดนี้ที่ประชุมนี้พร้อมแล้ว และได้เวลาตามที่กำหนดไว้แล้ว ขอให้
ทุกท่านทำความพร้อม ตั้งใจรับฟังหัวข้อที่จะบรรยายถวายต่อไปนี้ให้ดี ให้
สำเร็จประโยชน์ตามวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้ในประเด็นบรรยาย ๓ ประเด็น คือ

๑. พระสงฆ์
๒. ประชาธิปไตย
๓. รัฐธรรมนูญ

พระสงฆ์ ๔ ความหมาย

๑. พระสงฆ์ คือคนดีหรือกลุ่มคนดี
๒. สมณะ คือผู้สงบ หมายถึงสงบกายวาจาใจ
๓. บรรพชิต คือนักบวช หมายถึงผู้ละเพศคฤหัสถ์เปลี่ยนไปเป็นผู้ถือบวช
๔. ภิกษุ คือผู้มีชีวิตเกี่ยวข้องกับผู้อื่นหรือผู้มองปัญหาของ
ชาวโลกตามความเป็นจริง

พระสงฆ์แห่งยุค

๑. เอาการศึกษา
๒. มีสัมมาปฏิบัติ
๓. จัดการเผยแผ่
๔. ร่วมแก้ปัญหา

อธิปไตย คือความเป็นใหญ่ ๓

๑. อัตตาธิปไตย ยกความเป็นใหญ่ไว้ที่ตนหรือคนที่ตนไว้วางใจ
๒. โลกาธิปไตย ยกความเป็นใหญ่ให้ปวงชนคือคนส่วนใหญ่ในโลก
๓. รัชมภาธิปไตย ยกความเป็นใหญ่ไว้ที่หลักการเหตุผลคือความถูกต้องและเป็นธรรม

ประชาธิปไตย คือระบบการปกครองของประชาชน โดยประชาชน และเพื่อประชาชน หมายความว่าประชาชนทุกคนมีส่วนร่วมกันในการใช้อำนาจหน้าที่ปกครองบ้างเมือง ตามสิทธิและหน้าที่ของตน หากแต่ว่าการใช้อำนาจหน้าที่หรือสิทธิเสรีภาพนั้น ทุกคนจะใช้เต็ม ๑๐๐% ไม่ได้ เพราะจะไปกระทบอำนาจหน้าที่และสิทธิเสรีภาพของคนอื่น ในระบอบประชาธิปไตยทุกคนจึงต้องระมัดระวัง

อำนาจอธิปไตย ปวงชนชาวไทยพร้อมใจกันยกถวายให้เป็นพระราชอำนาจของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ผู้ทรงเป็นพระประมุขของชาติ ให้พระองค์ทรงใช้พระราชอำนาจ ๓ ทาง

๑. อำนาจนิตินบัญญัติ ผ่านทางรัฐสภา
๒. อำนาจบริหาร ผ่านทางคณะรัฐบาล
๓. อำนาจตุลาการ ผ่านทางศาล

รัฐธรรมนูญ คือกฎหมายสูงสุดของประเทศ เป็นแม่บทของกฎหมายทั้งปวง คล้ายกับบทกวีเป็นที่ยกย่องของบทกวีนิพนธ์

หลักการและเหตุผล การอบรมและส่งเสริมบทบาทพระสงฆ์ในการเผยแพร่ประชาธิปไตยและการเลือกตั้งตามรัฐธรรมนูญ

โดยที่พุทธจักรและอาณาจักรเป็นของคู่กันและพึ่งพาอาศัยซึ่งกันและกันมาโดยตลอดพุทธจักรต้องได้รับการสนับสนุนและการคุ้มครองจากอาณาจักร ฝ่ายอาณาจักรก็ต้องอาศัยพุทธจักรช่วยกล่อมเกล่าจิตใจของประชาชนให้เป็นคนดีมีศีลธรรมจึงจะส่งผลให้การปกครองและพัฒนาอาณาจักรเป็นไปอย่างราบรื่น ดังนั้น เมื่อมีกิจกรรมที่สำคัญของบ้านเมืองจึงต้องให้พระสงฆ์มีส่วนร่วมในกิจกรรมนั้น

โดยไม่ขัดต่อพระธรรมวินัยและกฎหมายของคณะสงฆ์

ประเทศไทยเป็นประเทศที่มีการปกครองระบอบประชาธิปไตย โดยมีพระมหากษัตริย์เป็นประมุข แม้รัฐและคณะสงฆ์จะกำหนดให้พระสงฆ์ไม่ต้องยุ่งเกี่ยวกับเรื่องการเมือง เพื่อความบริสุทธิ์ผุดผ่องของฝ่ายพุทธจักร แต่ในฐานะที่คณะสงฆ์ก็ยังถือว่าเป็นองค์กรหนึ่งที่อยู่ในการปกครองระบอบนี้ย่อมสามารถช่วยเหลือบ้านเมืองได้ วิธีนั้นก็คือ การให้การศึกษาคูหาความรู้ ความเข้าใจ การแนะนำสั่งสอนและเผยแพร่ประชาธิปไตยแก่ประชาชน

บทบาทพระสงฆ์ในการเผยแพร่ประชาธิปไตย และการเลือกตั้งตามรัฐธรรมนูญ

๑. เทศน์ ปาฐกถา บรรยายธรรม หรือจัดอบรมประชาชนในโอกาสต่างๆ
๒. เผยแพร่และประชาสัมพันธ์โดยใช้สื่อต่างๆ เช่น เสียงตามสาย ไปสเตอร์ ฯลฯ
๓. สนทนาสอดแทรกธรรมะ เช่น ในกิจนิมนต์ ในงานบุญพิธี ทานพิธี กุศลพิธี ที่วัดหรือที่ประชาชนจัดขึ้นในสถานที่และโอกาสต่างๆ

ทำไมต้องเลือกตั้ง

การที่จะให้ประชาชนทุกคนในประเทศได้เข้าไปจัดการปกครองประเทศชาติบ้านเมืองนั้น เป็นสิ่งที่เป็นไปไม่ได้ จึงต้องมีการคัดเลือกตัวแทนของประชาชนแต่ละกลุ่มไปทำหน้าที่แทนตนในรัฐสภาซึ่งเรียกว่า "สภาผู้แทนราษฎร" ดังนั้น การเลือกตั้งแต่ละครั้งจึงเป็นหน้าที่ของประชาชนทุกคน ที่ต้องไปใช้สิทธิ์เลือกตั้งผู้แทนของตน เข้าไปนั่งในสภาเพื่อทำหน้าที่แทนตน

เลือกตั้งไปทำไม

ผู้แทนราษฎรก็คือตัวแทนของประชาชน ซึ่งเมื่อได้รับการเลือกตั้งเข้าไปแล้ว จะต้องเข้าไปทำหน้าที่แทนประชาชนในเรื่องสำคัญ ๓ ประการ คือ

๑. ออกกฎหมายต่างๆ เพื่อใช้เป็นหลักในการปกครองประเทศชาติบ้านเมือง ให้มีความสงบสุขและเจริญก้าวหน้าอย่างมั่นคง
๒. บริหารงานของประเทศชาติบ้านเมือง (ฝ่ายรัฐบาล) และตรวจ

สอบการบริหารงานของรัฐบาล (ฝ่ายค้าน)

๓. เป็นปากเสียงแทนประชาชน เพื่อปกป้องผลประโยชน์ของประชาชนคนส่วนใหญ่ในแผ่นดิน

ถ้าไปเลือกผู้แทนแล้วจะได้อะไร

๑. ได้คนที่ตรงกับความต้องการของตน ไปทำหน้าที่เป็นตัวแทนของประชาชนอย่างแท้จริง

๒. ป้องกันผู้ทุจริตคิดมิชอบในการใช้สิทธิ์เลือกตั้ง ปิดโอกาสไม่ให้ผู้อื่นใช้สิทธิ์ของตนไปเลือกตั้ง

๓. ได้ชื่อว่า "รู้จักใช้สิทธิและปฏิบัติหน้าที่ของตน"

ถ้าไม่ไปเลือกตั้งจะเกิดอะไรขึ้น

๑. อาจจะได้ผู้ที่ไม่ใช่ตัวแทนของประชาชนอย่างแท้จริงเข้าไปนั่งในสภา

๒. เป็นช่องทางให้เกิดการทุจริตคิดมิชอบขึ้นได้

๓. ได้ชื่อว่าไม่รู้จักสิทธิและไม่ปฏิบัติตามหน้าที่ของตน

ใครบ้างที่มีสิทธิ์เลือกตั้ง

๑. คนไทยโดยสัญชาติ ที่มีอายุ ๑๘ ปีบริบูรณ์

๒. มีรายชื่ออยู่ในทะเบียนบ้านและบัญชีเลือกตั้งในเขตเลือกตั้ง โดยสามารถตรวจสอบได้ก่อนภายในเวลาที่ราชการกำหนด

หากซื้อสิทธิ์ขายเสียงจะเกิดอะไรขึ้น

การให้ผู้อื่นไปใช้สิทธิ์แทนตนโดยมิชอบ หรือการเลือกตั้งผู้ใดผู้หนึ่งเป็นผู้แทนโดยมีอำมสสินจ้างหรือของสมนาคุณอย่างใดอย่างหนึ่งเป็นเครื่องตอบแทนนั้น ถือว่าเป็นการ "ซื้อสิทธิ์ขายเสียง" ซึ่งเท่ากับเป็นการขายศักดิ์ศรีของตนทั้งหมดเพียงแค่ว่าของตอบแทนเล็กๆ น้อยๆ ทั้งยังเป็นการสนับสนุนให้เกิดการโกงกินประเทศชาติบ้านเมือง เพราะผู้ที่ให้อำมสสินจ้างก็จะต้องไปถนอมทุนคืนด้วยการทุจริตคอร์รัปชันต่างๆ ซึ่งเท่ากับว่าผู้ขายสิทธิ์รู้เห็นเป็นใจหรือยินยอมพร้อมใจ ให้ผู้แทนทำอย่างนั้น

วิธีหลีกเลี่ยงการซื้อสิทธิ์ขายเสียง

๑. ต้องคำนึงอยู่เสมอว่าตนเองเป็นคนมีเกียรติมีศักดิ์ศรี

๒. ต้องไม่รับอำมิสลินจางใดๆ จากผู้สมัครรับเลือกตั้ง โดยมีข้อแลกเปลี่ยนว่าจะไปลงคะแนนให้

๓. ต้องไปเลือกตั้งด้วยตนเอง

๔. ต้องคำนึงถึงผลเสียที่จะเกิดจากการซื้อสิทธิ์ขายเสียง

ควรจะเลือกใครเป็นผู้แทน

ผู้ที่ควรเลือกไปเป็นผู้แทนของประชาชนควรประกอบไปด้วยคุณสมบัติอย่างน้อย ๓ ประการ คือ

๑. เป็นคนดีมีศีลธรรม มีความประพฤติดีประพฤติชอบ ประกอบอาชีพสุจริต ไม่มีประวัติทุจริตคอร์รัปชัน

๒. เป็นผู้สมัครรับเลือกตั้งที่ไม่ซื้อสิทธิ์ซื้อเสียง หรือมีเล่ห์กลกระบวน การซื้อสิทธิ์ซื้อเสียงเลือกตั้ง

๓. เป็นปากเป็นเสียงแทนประชาชนได้อย่างแท้จริง โดยคำนึงถึงผลประโยชน์ของประชาชนและประเทศชาติมากกว่าประโยชน์ส่วนตนและพรรคพวกของตน

พระสงฆ์ควรวางตนกับการเลือกตั้งอย่างไร

๑. วางตัวเป็นกลางไม่สนับสนุนผู้สมัครคนใดคนหนึ่งหรือพรรคใด พรรคหนึ่งเป็นการเจาะจง ให้ความเสมอภาคแก่ทุกคนและทุกพรรค

๒. รณรงค์ให้ประชาชนที่มีสิทธิ์ไปใช้สิทธิ์ในการเลือกตั้งให้มากที่สุด โดยสนับสนุนให้เลือกผู้มีคุณสมบัติดังกล่าวแล้วเป็นตัวแทน ทั้งนี้ โดยไม่ขัดต่อพระธรรมวินัยและระเบียบหรือประกาศของคณะสงฆ์และทางราชการ

๓. เป็นธุระช่วยเผยแพร่ความรู้เกี่ยวกับประชาธิปไตยและการเลือกตั้งตามรัฐธรรมนูญให้แก่ประชาชน

บรรยายมาครบถ้วนทุกประเด็นแล้ว ท่านผู้ร่วมโครงการมีความสงสัยอะไรที่จะสอบถามหรือเพิ่มเติมให้ครบถ้วนสมบูรณ์ เวลายังพอมีเหลืออยู่บ้าง ก็ขอนิมนต์ถามหรือแสดงข้อคิดเห็นได้ ไม่ต้องเกรงใจ ถ้าไม่มีท่านรูปใดจะถามหรือแสดงข้อคิดเห็นอะไร ผมขอจบคำบรรยายแต่เพียงเท่านี้ สวัสดีครับ.

ภาคผนวก

- ๕๖ ทำเนียบเจ้าอาวาสวัดพระนารายณ์มหาราช
- ๕๗ ทำเนียบประธานสภาวิทยาเขตนครราชสีมา
- ๕๘ รายนามผู้ที่ได้รับปริญญากิตติมศักดิ์และเข็มเกียรติคุณ
- ๕๙ รายนามคณะกรรมการบริหาร ปี ๒๕๔๐
- ๕๙ ทำเนียบพระพุทธศาสนบัณฑิต (พธ.บ.)
มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาเขตนครราชสีมา รุ่นที่ ๑-๘
- ๕๙ ทำเนียบพระทายาท พระพรหมคุณาภรณ์
ปี พ.ศ.๒๕๓๕-๒๕๔๐

ทำเนียบ

เจ้าอาวาสวัดพระนารายณ์มหาราช วรวิหาร อำเภอเมือง จังหวัดนครราชสีมา

เนื่องจากวัดพระนารายณ์มหาราช วรวิหาร เป็นวัดเก่าแก่มาแต่โบราณ โดยได้รับอนุญาตให้สร้างวัดเมื่อวันที่ ๙ เมษายน ๒๑๙๙ ในรัชสมัยของสมเด็จพระนารายณ์มหาราช แห่งกรุงศรีอยุธยา (พ.ศ.๒๑๙๙-๒๒๓๑) จึงหาหลักฐานที่บ่งบอกประวัติเจ้าอาวาสไม่ได้ครบถ้วน เท่าที่พอทราบ มีดังนี้-

๑. เจ้าอธิการคง
บ้านสระทองกลาง พ.ศ. -
๒. เจ้าอธิการคง
บ้านเดิมอยู่อำเภอพิมาย
๓. พระครูสีหราช
(นิม) พ.ศ. ๒๔๔๕
๔. พระครูสีหราชสมาจารมุนี
(นวน) พ.ศ. ๒๔๔๖-๒๔๔๓
๕. พระครูธรรมวิจารณ์มุนี
(ทอง ป.ธ.๓) พ.ศ. ๒๔๔๔-๒๔๔๔
๖. พระมหานาค ยโสธโร ป.ธ.๖ พ.ศ. ๒๔๔๘-๒๔๙๑
๗. พระพรหมคุณาภรณ์
(พุ่ม กิตติสารเถร ป.ธ.๗) พ.ศ. ๒๔๙๒-๒๕๓๔
๘. พระเทพสิมาภรณ์
(โสภาส นิรุตติเมธี ป.ธ.๖, ศศ.บ.) พ.ศ. ๒๕๓๕ ถึงปัจจุบัน

ทำเนียบประธานสภา มหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย ในพระบรมราชูปถัมภ์ วิทยาเขตนครราชสีมา

นับตั้งแต่มหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย ในพระบรมราชูปถัมภ์ วิทยาเขตนครราชสีมา ได้อนุมัติให้จัดตั้งวิทยาเขตนครราชสีมา มหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย ในพระบรมราชูปถัมภ์ เมื่อวันที่ ๓๐ ตุลาคม ๒๕๒๙ และให้ดำเนินการจัดการศึกษาตั้งแต่ปี พ.ศ.๒๕๓๐ เป็นต้นไปนั้น มีลำดับประธานสภาวิทยาเขต ดังนี้.-

๑. พระธรรมวิสุทธาจารย์

(พุ่ม กิตติสารเถร) ป.ธ.๗,พร.ด. (กิตติศักดิ์ ๒๕๒๙)

พ.ศ. ๒๕๓๑-๒๕๓๓

๒. พระพรหมคุณาภรณ์

(พุ่ม กิตติสารเถร)

ป.ธ.๗,พร.ด. (กิตติศักดิ์ ๒๕๒๙)

พ.ศ. ๒๕๓๓-๒๕๓๔

๓. พระราชพรหมจริยคุณ

(ชาลี อุตถกามา) น.ธ.เอก

พ.ศ.๒๕๓๕-๒๕๓๖

๔. พระเทพสีมาภรณ์

(โอภาส นิรุตติเมธี) ป.ธ.๖, ศศ.บ.

พ.ศ. ๒๕๓๖-ปัจจุบัน

รายนามผู้ที่ได้รับปริญญาพุทธศาสตรดุษฎีบัณฑิตกิตติมศักดิ์ (พธ.ด.)
จากมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย
ของมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาเขตนครราชสีมา
ตั้งแต่ปี พ.ศ.๒๕๒๙-๒๕๔๐

ที่	พ.ศ.	รายนาม	ที่อยู่	หมายเหตุ
๑.	๒๕๒๙	พระอรรณวิสุทธาจารย์ (พุ่ม กิตติสารเถร)	วัดพระนารายณ์ มหาราชนครราชสีมา	สาขาพุทธศาสตร์
๒.	๒๕๓๗	พระสิริธรรมโสภณ (จันทร์ สิริจันท)	วัดสะแก นครราชสีมา	สาขาสังคมศาสตร์

รายนามผู้ที่ได้รับปริญญาพุทธศาสตรดุษฎีบัณฑิตกิตติมศักดิ์ (พธ.ด.)
จากมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย
ของมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาเขตนครราชสีมา
ตั้งแต่ปี พ.ศ.๒๕๓๗-๒๕๔๐

ที่	พ.ศ.	รายนาม	ที่อยู่	หมายเหตุ
๑.	๒๕๓๗	พระครูวิสุทธิพรตดำรง (เขียว สุนตจิตฺโต)	วัดเดิม นครราชสีมา	สาขาสังคมศาสตร์
๒.	๒๕๔๐	พระครูวชิรโพธิคุณ (สนิท อคฺคจิตฺโต)	วัดโพธิ์นิมิต นครราชสีมา	สาขาสังคมศาสตร์
๓.	๒๕๔๑	พระกิตติรามมุนี (นวล เขมสัจจวาที)	วัดบึง นครราชสีมา	สาขาสังคมศาสตร์

รายนามผู้ที่ได้รับเข็มเกียรติคุณ
จากมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย
ของมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาเขตนครราชสีมา
ตั้งแต่ปี พ.ศ.๒๕๔๐-๒๕๔๑

ที่	พ.ศ.	ชื่อ - นามสกุล	หมายเหตุ
๑.	๒๕๔๐	ร้อยเอก อุดลย์ รัตตานนท์	ที่ปรึกษาพิเศษ
๒.	๒๕๔๑	นายวิรัช รัตนเศรษฐ์	กรรมการสภาวิทยาเขตผู้ทรงคุณวุฒิ

รายนามคณะกรรมการบริหาร

มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาเขตนครราชสีมา

พ.ศ. ๒๕๔๐

ที่	ชื่อ - ฉายา/นามสกุล	วุฒิการศึกษา	ตำแหน่ง
๑.	พระศรีธรรมภรณ์ (ตำรวจ ทิฏฐอมโม)	ป.ธ.๙	รองอธิการบดีวิทยาเขตนครราชสีมา
๒.	พระมหาเหมือน อุปมงคลโร	ป.ธ.๙,M.A.	ผู้ช่วยอธิการบดีฝ่ายบริหาร
๓.	พระมหาสุนทร สุนทรโต	ป.ธ.๗,ศษ.บ.	ผู้ช่วยอธิการบดีฝ่ายวิชาการ
๔.	พระสมจิต พุทธวิริโย	น.ธ.เอก,พธ.บ.	รองคณบดี คณะครุศาสตร์
๕.	พระสวาท ธมมวโร	พธ.บ.M.A	รท.รองคณบดี คณะมนุษยศาสตร์
๖.	พระมหาพุทธนา นราสโร	ป.ธ.๔,พธ.บ.	รท.ผู้อำนวยการสำนักงานวิทยาเขต
๗.	พระมหาเต็มใจ ภูริเมธี	ป.ธ.๔,พธ.บ.	ผู้ช่วยคณบดี คณะพุทธศาสตร์
๘.	พระมหาบุญมี ปาวโร	ป.ธ.๕,พธ.บ.	ผู้ช่วยคณบดี คณะสังคมศาสตร์
๙.	พระมหาเสวี พุทธวชิโร	ป.ธ.๔,พธ.บ.,M.A	ผู้ช่วยคณบดี คณะมนุษยศาสตร์
๑๐.	พระกิตติรามุนี	ป.ธ.๗.,พธ.ม. กิตติมศักดิ์	ผู้แทนคณาจารย์
๑๑.	พระอธิการอิต ส่วโร	น.ธ.เอก,พธ.บ.	ผู้แทนคณาจารย์
๑๒.	นายพิทักษ์โท เทพนอก	น.บ.M.A.	ผู้แทนคณาจารย์

รับรองถูกต้อง

(พระศรีธรรมภรณ์)

รองอธิการบดี วิทยาเขตนครราชสีมา

ทำเนียบพระพุทธศาสนารับณทิต

วันที่ ๑-๘

(๒๕๓๔-๒๕๔๑)

มจร.วิทยาเขตนครราชสีมา

ทำเนียบพระพุทธรศาสตรบัณฑิต (พธ.บ.)

มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาเขตนครราชสีมา

รุ่นที่ ๑ (พ.ศ. ๒๕๓๔)

คณะพุทธศาสตร์ วิชาเอก พระพุทธศาสนา

เลขที่	ชื่อ	ฉายา	นามสกุล	วัด
๑.	พระมหาสุบรรณ*	ปญญาวชิโร	แจ่มแจ้ง	สระแก้ว
๒.	พระสถิตย์*	กิตติโลภโณ	มองอำไพ	ศรีษะละเล็ง
๓.	พระมหาเสวี*	พุทธรฤชโต	ศรีงาม	กลางปักธงชัย
๔.	พระทองพูน	จกกวโร	กันธिया	บุรพ์
๕.	พระเฉลิมพล	อภิพล	พลमुख	สระแก้ว
๖.	พระกรินทร์	จิตตกาโร	จิตต์หมื่นไวย	หนองหญ้างาม
๗.	พระสวาท	ธมฺมโรโส	สิบบพันธ์	สมอราย
๘.	พระมหามานพ	นิภาโร	นพพันธ์	ศาลาลอย
๙.	พระทองศักดิ์	สุเมโธ	บุญเทศ	ป่าจิตตสามัคคี
๑๐.	พระมหามานัส	ญาณทีโป	นวลสุวรรณ	สะแก
๑๑.	พระใบฎีกาฉลอง	ปญญาวฑฒโน	พึงสูงเนิน	มะเกลือใหม่
๑๒.	พระมหาวิเชียร	สุวชิโร	โล่ทอง	สุทธจินดา
๑๓.	พระสุชาติ	สจฺจาสโก	สิบบพันธ์	สมอราย
๑๔.	พระสม	สมาจาโร	เพชรหมื่นไวย	ท่ามะยม
๑๕.	พระวิเทศ	สุเมโธ	ท้าวภุช	อีสาน
๑๖.	พระศิริ	สิริจฺนโท	พื่อนามแดง	วัดม่วง
๑๗.	พระเฉลิม	ยโสโร	ดอกกระโดน	วัดช่องอู่
๑๘.	พระมหาจำลอง	เขมจาโร	เพลงกระโทก	วัดหนองบัวรอง

* ภัฏฐิณิยมนันตบสอง

ทำเนียบพระพุทธรศาสตรบัณฑิต (พธ.บ.)

มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาเขตนครราชสีมา

รุ่นที่ ๒ (พ.ศ. ๒๕๓๕)

คณะพุทธศาสตร์ วิชาเอก พระพุทธศาสนา

เลขที่	ชื่อ	ฉายา	นามสกุล	วัด
๑.	พระมหาคมสัน*	สนตมโน	ทองนอก	ทุ่งสว่าง
๒.	พระประพันธ์*	ญาณวโร	นีกกระโทก	แจ้งนอก
๓.	พระมหาปฐมพงษ์*	ปิยภาณี	แสนสุข	เดิม
๔.	พระมหาพุทธธา	โชติธยาโณ	มูลเทพ	พระนารายณ์หาราช
๕.	พระมหานิรันดร์	ธมมทีโป	ขอสินกลาง	ทุ่งสว่าง
๖.	พระไพวัลย์	จิตตคุตโต	จิตจะโปะ	ม่วง
๗.	พระสมพงษ์	สิริวฑฒโน	เก่าพุทธชา	โพธิ์
๘.	พระอีตาทมานพ	ส่วโร	ลอยสายออ	หลักร้อย
๙.	พระสมพงษ์	ปญญาวโร	ศรีมหาชัย	ทรงศิลา
๑๐.	พระประยูร	ขนติโก	วรสันเทียะ	ราษฎร์บำรุง

* ๑ เกียรตินิยมอันดับสอง

ทำเนียบพระพุทธรูปศาสตรบัณฑิต (พธ.บ.)

มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาเขตนครราชสีมา

รุ่นที่ ๓ (พ.ศ. ๒๕๓๖)

คณะพุทธศาสตร์ วิชาเอก พระพุทธศาสนา

เลขที่	ชื่อ	ฉายา	นามสกุล	วัด
๑.	พระมหาไพสิทธ์*	ธมฺมรโส	สัตยวุฑ	บุรพ์
๒.	พระมหาคำภา ^๑	ปญฺญาปสุโต	อินมณี	สะแก
๓.	พระมหาผ่อง ^๑	จิตฺสีโล	จนพะเนา	สะแก
๔.	พระมหาสมคิด ^๑	ทีปฺวโร	ทองอาบ	หลักร้อย
๕.	พระมหาศิริวัฒน์ ^๑	วฑฺฒนเมธี	เดชสุนทร	ราชสีมา
๖.	พระมหาประกาศ ^๑	อคุคฺคปญฺโญ	เหขุนทด	บุ่ง
๗.	พระมหาโกศล ^๑	วิสุทฺธิจาริ	สร้อยสูงเนิน	พ่ายัพ
๘.	พระสพั้ง	อินทฺวโร	นาคพันธ์	โพธิ์เมืองปัก
๙.	พระวัชรพล	เดชปญฺโญ	ชอบพิมาย	ตาเงิน
๑๐.	พระทองคำ	ขนฺติโก	อินทะเนน	สมอราย
๑๑.	พระฉัตร	เดชปญฺโญ	ชวนงูเหลื่อม	หนองจอก

* เกียรตินิยมอันดับหนึ่ง

^{๑-๑} เกียรตินิยมอันดับสอง

ทำเนียบพระพุทธรูปศาสตรบัณฑิต (พธ.บ.)

มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาเขตนครราชสีมา

รุ่นที่ ๔ (พ.ศ. ๒๕๓๗)

คณะมนุษยศาสตร์ วิชาเอก ภาษาอังกฤษ

เลขที่	ชื่อ	ฉายา	นามสกุล	วัด
๑.	พระมหาผดุงศักดิ์*	ลากสมปนฺโน	ชินสันเทียะ	พระนารายณ์
๒.	พระมหาบุญมี*	จิติวฑฒโน	คันทะนาค	สะแก
๓.	พระมหาสุรพงษ์*	สุนทรเมธี	คงสัจย์	พระนารายณ์
๔.	พระมหาทองดี*	จันทสุวณฺโณ	อุปถัมภ์	โพธิ์
๕.	พระมหาเทวรินทร์*	ญาณเมธี	วันธงไชย	ทุ่งสว่าง
๖.	พระมหาพิศยาม*	สิริบุญโณ	นนทีโค	พ่ายัพ
๗.	พระมหาธนากร	จิตสิโล	ปะเสทะกัง	ทุ่งสว่าง
๘.	พระชาตรี	ธมฺมโกวิท	โททวง	พระนารายณ์
๙.	พระเอี่ยม	นามธมฺโม	เสวิมศรี	พลับ
๑๐.	พระมหาอุดม	จานกโร	โรพันตุง	พระนารายณ์
๑๑.	พระเชิด	จานุตฺตโม	เทียมกระโทก	บุรพ์
๑๒.	พระมหาสมเกียรติ	กิตฺติเมธี	นิตฺติสุข	พ่ายัพ
๑๓.	พระสรารูธ	มหาบุญโณ	จันทร์ทิพย์	สระแก้ว
๑๔.	พระมหาเฉลียว	ธมฺมโชโต	โพธิ์ดี	โพธิ์

* ภัณฑิยานิมิตต์บสอง

ทำเนียบพระพุทธรศาสตรบัณฑิต (พธ.บ.)

มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาเขตนครราชสีมา

รุ่นที่ ๕ (พ.ศ. ๒๕๓๗)

คณะมนุษยศาสตร์ วิชาเอก ภาษาอังกฤษ

เลขที่	ชื่อ	ฉายา	นามสกุล	วัด
๑.	พระประดิษฐ์*	อาสโม	รำพึง	พายัพ
๒.	พระมหาดาว**	อดตทีโป	เพชรหมื่นไวย	บุง
๓.	พระมหาธวัชชัย**	ธมฺมโชโต	นาคำสี	สระแก้ว

**เกียรตินิยมอันดับสอง

ทำเนียบพระพุทธานุศาสตรบัณฑิต (พธ.บ.)

มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาเขตนครราชสีมา

รุ่นที่ ๕ (พ.ศ. ๒๕๓๘)

คณะครุศาสตร์ วิชาเอก สังคมศึกษา

เลขที่	ชื่อ	ฉายา	นามสกุล	วัด
๑.	พระมหาประยูร*	ตุนิตลาโร	เหลืองกระโทก	สามัคคี
๒.	พระมหาสามารถ* สิริคุตโต		หมั่นนอก	สามัคคี
๓.	พระมหามานะ** มุนิวโส		กลมกลาง	พายัพ
๔.	พระอัครเมธส* อคฺคปญฺโญ		แก้วดอนริ	อีสาน
๕.	พระเดช* ชาตเมธี		สว่างศรี	ทุ่งสว่าง
๖.	พระมหาธีรนนท์* นนฺทโกวิท		ลานตะคุ	พระนารายณ์ฯ
๗.	สามเณรประพิช**		พุทธิชาติ	พายัพ
๘.	พระมหาวิชัย* ไชติปญฺโญ		บุญชาญ	หลักร้อย
๙.	สามเณรวิเชียร*		ชุ่มผักแว่น	บุรี
๑๐.	พระทิม**	สิริปญฺโญ	सानคล่อง	ทุ่งสว่าง
๑๑.	พระสมยศ**	ธีรปญฺโญ	กรวยสวัสดิ์	สามัคคี
๑๒.	พระมหาเทียนทอง** สุวณฺณทีโป		ชูสิน	ทุ่งสว่าง
๑๓.	พระธนพล**	ญาณจारी	ถอยกระโทก	ทุ่งสว่าง
๑๔.	พระนิยม** ไชติปญฺโญ		เขียนสูงเนิน	ทุ่งสว่าง
๑๕.	พระประดิษฐ์** สุนฺทโร		มุงผลเจริญ	อีสาน
๑๖.	สามเณรสิทธิกรณ์**		บุษบรรณ	สะแก
๑๗.	พระมหาวันชัย กนฺตจारी		คงสันเทียะ	บึง

* ** เกียรตินิยมอันดับสอง

เลขที่	ชื่อ	ฉายา	นามสกุล	วัด
๑๘.	พระเวียง	กิตติวณฺโณ	พิสิกรุ่งโรจน์	ป่าจิตตสามัคคี
๑๙.	พระสมเดช	รกชิตธมฺโม	พวงพิมาย	สามัคคี
๒๐.	พระสนั่น	จันทปชฺโชโต	ชำนาญเท	พะเนาวั
๒๑.	พระสมุห์ไสว	พุทธโร	มหายศนันท์	โพธิ์
๒๒.	พระสนิท	สณฺณโม	เกษสูงเนิน	มะขามเต่า
๒๓.	พระศรีเต็ม	ฉนฺทโก	หวังนากลาง	ศรีชะละเล็ง

ทำเนียบพระพุทธศาสนตรบัณฑิต (พร.บ.)

มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาเขตนครราชสีมา

รุ่นที่ ๖ (พ.ศ. ๒๕๓๙)

คณะมนุษยศาสตร์ วิชาเอก ภาษาอังกฤษ

เลขที่	ชื่อ	ฉายา	นามสกุล	วัด
๑.	สามเณรกิตติลักษณ์*		สุภิชะ	บึง
๒.	พระมหาบุญเพ็ง* จารุวณฺโณ		สีหาราช	บึง
๓.	พระมหาประทีป วิสารโท		วิโมกข์รัตน์	โพธิ์
๔.	พระมหาอำนาจ พุทธณาโณ		สงวนกลาง	แจ้งนอก
๕.	พระมหาวัฒน์นา ชินวโส		ปาละวงศ์	พายัพ
๖.	พระมหาพูนศักดิ์ โชติปัญญาโณ		สีดา	พายัพ
๗.	พระมหาวิชัย ชุตินฺธโร		ผิวเงิน	พายัพ
๘.	พระมหาสุนนท์ จนฺตโชโต		หาญอาสา	หลักร้อย

*^๑เกียรติคุณอันดับสอง

ทำเนียบพระพุทธานุศาสตร์บัณฑิต (พธ.บ.)

มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาเขตนครราชสีมา

รุ่นที่ ๖ (พ.ศ. ๒๕๓๙)

คณะครุศาสตร์ วิชาเอก สังคมศึกษา

เลขที่	ชื่อ	ฉายา	นามสกุล	วัด
๑.	สามเณรวินัย*		ตรงกลาง	สะแก
๒.	พระมหาพุทธนา* นราสโก		พูนเกิดมะเรียง	พระนารายณ์ฯ
๓.	พระมหาสุพัฒน์* ปริบุญโญ		ลาไป	ตะกุดเครือปลอก
๔.	พระมหาสุทธิรักษ์* คุณสโน		เสนพลกรัง	พระนารายณ์ฯ
๕.	พระมหาทำนอง* อุฏฐานสิกขโต		วงศ์จอม	สมอราย
๖.	พระมหาวิชัย* กิตติคุณโย		เสาพะเนา	สูงจ้อหอ
๗.	พระมหาบุญธรรม* วิสุทธิเมธี		เขยป็นกลาง	สะแก
๘.	พระมหาสาคร* จีรวุฒโน		สุวรรณาจารย์	ใหม่สุนทร
๙.	พระมหาคำภีร์* ภูมิสีโล		พันจันดา	พลับ
๑๐.	พระมหาสุฤษดิ์** ติสฺสวโร		อาจปานกลาง	สมอราย
๑๑.	พระมหาบรรยงค์** กุลวุฒโน		เยี่ยมจะบก	หงษ์สวนหมาก
๑๒.	พระมหาบุญเลิศ** ธมฺมทสฺสี		โอรุสุ	พายัพ
๑๓.	พระมหาไพฑูรย์** วิฑูโร		คงจันท์	บึง
๑๔.	พระมหาเรพินทร์* ปญฺเษาสิริ		พงษ์กาญจน์	พระนารายณ์ฯ
๑๕.	พระมหาปกานนท์* พุทธิเมธี		พิลาพันธ์	พายัพ
๑๖.	พระมหาสมศักดิ์* ชวนเมธี		สนพะเนา	สะแก
๑๗.	พระสมศักดิ์* กนฺตสีโล		แทนโรลัง	พระนารายณ์ฯ

* ** เกียรตินิยมอันดับสอง

เลขที่	ชื่อ	ฉายา	นามสกุล	วัด
๑๘.	พระมหาศรีศักดิ์	สิริสกุโข	เนรกุล	พระนารายณ์ฯ
๑๙.	พระมหาไชยรัตน์	ปิยสีโล	นาเมือง	ชัยมงคล
๒๐.	พระมหาสุทธิพล	ธมมวสี	คุณแก้ว	พายัพ
๒๑.	พระมหาสุพัฒน์	อศุควโร	ชัยเสนา	โพธิ์
๒๒.	พระมหาสุทธิศักดิ์	เมตตาจาโร	แก้วดก	พระนารายณ์ฯ
๒๓.	พระมหาบุญธรรม	กल्याโณ	พรมมะลัง	อีสาน

ทำเนียบพระพุทธศาสตรบัณฑิต (พธ.บ.)

มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาเขตนครราชสีมา
 วันที่ ๗ (พ.ศ. ๒๕๔๐)
 คณะพุทธศาสตร์ วิชาเอก พระพุทธศาสนา

เลขที่	ชื่อ	ฉายา	นามสกุล	วัด
๑.	พระมหาสิริชัย*	ปญญาปสุโต	จวโคกกรวด	วัดหนองจอก
๒.	พระมหาพงษ์เชษฐ*	ธีรวโร	โกจรินทร์	วัดพายัพ
๓.	พระมหาบุญเลิศ*	ชิตมาโร	โพดสูงเนิน	วัดพายัพ
๔.	พระมหาสถาพร	ญาณวฑฺฒโณ	ภาคพรม	พายัพ
๕.	พระมหาแดนชัย	กิตติคุตโต	บุญเรืองวิเศษ	พายัพ
๖.	พระมหาจันทร์	คุณวฑฺฒโณ	ไชตอน	บึงพระ

*"เกียรตินิยามอันดับสอง

ทำเนียบพระพุทธรศาสตรบัณฑิต (พธ.บ.)

มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาเขตนครราชสีมา

รุ่นที่ ๗ (พ.ศ. ๒๕๔๐)

คณะมนุษยศาสตร์ วิชาเอก ภาษาอังกฤษ

เลขที่	ชื่อ	ฉายา	นามสกุล	วัด
๑.	สามเณรसानิตย์*		ชาญสงคราม	บึง
๒.	พระมหาอุทัย*	ญาณวิโร	เจริญชัย	บึง
๓.	พระมหาชูศักดิ์*	ญาณวโร	ประหุประปา	ทุ่งสว่าง
๔.	พระมหาเสถียร*	ชาติเมธี	ทั้งทองมะดัน	สะแก
๕.	พระมหาอนวิชัย*	จันทรสี	เฉลิมกระโทก	เวฬุวนาราม
๖.	พระมหาปัญญา*	อคุคมุโม	พักรัมย์	ราชสีมาราม
๗.	พระมหาวิบูลย์	โชติวฑฒโน	อุ้นแก้ว	บึง
๘.	พระมหาเชียน	ติคุชปญโญ	สมร	พระนารายณ์ฯ

* ภัณฑิยานิมิตต์อันดับสอง

ทำเนียบพระพุทธานุศาสตรบัณฑิต (พธ.บ.)

มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาเขตนครราชสีมา
 รุ่นที่ ๘ (พ.ศ. ๒๕๔๑)

คณะพุทธศาสตร์ วิชาเอก พระพุทธศาสนา

ลำดับที่	ชื่อ	ฉายา	นามสกุล
๑.	พระกอสกุล	ปวฑฒโน	บุตรเนียร

ทำเนียบพระพุทธานุศาสตรบัณฑิต (พธ.บ.)

มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาเขตนครราชสีมา
 รุ่นที่ ๘ (พ.ศ. ๒๕๔๑)

คณะมนุษยศาสตร์ วิชาเอก ภาษาอังกฤษ

ลำดับที่	ชื่อ	ฉายา	นามสกุล
๑.	พระมหาสำราญ	กมุสทุโ	โพธิ์กลาง
๒.	พระมหามนัสวี	ชินวโร	ไชโย
๓.	พระบุญศรี	ภูริปญโญ	สคไส
๔.	พระมหาสวัสดิ์	กวิสสโร	วิมุกตะกุล
๕.	พระมหาสุเทพ	โชติธมโม	ตาดี
๖.	พระมหาดิเรก	อภิฑฒโน	สันทาลุนัย
๗.	พระประทวน	เดชสิโล	ทานักระโทก
๘.	พระศิริชัย	คุณธมโม	เทียมหัวนอก
๙.	พระสิทธิชัย	สิริธมโม	เจริญรัมย์
๑๐.	พระสายันต์	ญาณวิโร	เทียนทิมา
๑๑.	พระมหาสุธีร์	จานิสสโร	คอนกระโทก
๑๒.	พระก้าน	กนุดวณโณ	อะโรคา
๑๓.	พระศุภวัจน์	ทีปธมโม	ศรีสระน้อย
๑๔.	พระมหาปรีมปรีชญ์	จันทสุวณโณ	ชั้นอาสา
๑๕.	พระประทวน	สณฺณโม	ประคองสุข

ทำเนียบพระพุทธานุศาสน์บัณฑิต (พธ.บ.)

มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาเขตนครราชสีมา

รุ่นที่ ๘ (พ.ศ. ๒๕๔๑)

คณะครุศาสตร์ วิชาเอก สังคมศึกษา

ลำดับที่	ชื่อ	ฉายา	นามสกุล
๑.	พระมหาสุรวุฒิ	ปิยภาณี	คนองมาตย์
๒.	พระมนัสชัย	เมตตจิตโต	คชสิทธิ์
๓.	พระมหาจำลอง	เขมธมฺจาวรี	ฝอยกระโทก
๔.	พระมหาสุริยัน	อิสฺสรณาโณ	โพทะโสเม
๕.	พระมหาสุพรหมเมธ	ทินฺนณาโณ	แถวภา
๖.	พระสมพร	ชุตินฺโญ	วุฒินยา
๗.	พระประวิทย์	ธมฺมวรีสี	สุขกระซอน
๘.	พระมหาสมวงศ์	จานิสฺสโร	ปลิงกระโทก
๙.	พระสมเกียรติ	กิตฺติคฺจฺจโต	พิขุนทด
๑๐.	พระเข้ม	อมรธมฺโม	มีสวาย
๑๑.	พระไพรินทร์	สิริคฺจฺจโต	บำรุงกลาง
๑๒.	พระสุข	จิตินฺโญ	เวสสันเทียะ
๑๓.	พระพิรพล	วรุฑฺฒโม	ลักษษร
๑๔.	พระสุชาติ	ยโสโร	นาติชาติ
๑๕.	พระสิริวิจักขณ์	ธีรณาโณ	ผกามาศ
๑๖.	พระตุลา	โกวิท	โพธิ์เงิน
๑๗.	พระครูบุญธรรมโลกณ	หาสจฺจิตโต	อาจสิริ
๑๘.	พระมีชัย	อายุวฑฺฒโน	เดชขุนทด
๑๙.	พระมหาวิจิตร	ธีรณาโณ	แสงกล้า
๒๐.	พระเย็น	สุตาคโม	โสปัญหาริ
๒๑.	พระป่วน	สติเวปฺปุลโล	เนื่องกระโทก

ทำเนียบพระพุทธศาสตรบัณฑิต (พธ.บ.)

มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาเขตนครราชสีมา

รุ่นที่ ๘ (พ.ศ. ๒๕๔๑)

คณะสังคมศาสตร์ วิชาเอก รัฐศาสตร์

ลำดับที่	ชื่อ	ฉายา	นามสกุล
๑.	พระสุรัตน์	สุนทรธมโม	บุญทา
๒.	พระมหาวิรัตน์	อศุคจิตโต	มุดผา
๓.	พระบุญจวน	อาภากรโ	บุญเจือ
๔.	พระอธิการอริยา	อริยวิโส	เหมวรานนท์
๕.	พระมหาเสถียร	อาจาโร	โล่ทอง
๖.	พระครูพิสิษฎ์นวกาโร	อาจารย์คุตโต	สุขขุนทด
๗.	พระมหาประเสริฐ	สนุดจิตโต	สรายทอง
๘.	พระภาณุพันธ์	มหาวิโร	อัมพวัน
๙.	พระนิสรร์	ทนต์จิตโต	บุญศรี
๑๐.	พระมหาสำราญ	สิริธมโม	นาจกระโทก
๑๑.	พระมหาณรงค์	ปณญาปสุโต	มิวสำโรง
๑๒.	พระมหาโชคอรุณ	ชินวโร	ขุนนราสำโรง
๑๓.	พระบรรจง	มหาวิโร	เกษรแก้ว
๑๔.	พระเป็ลียน	เดชปญโญ	พูนกลาง

รายนามพระทายาทพระพรหมคุณาภรณ์
ประจำปี ๒๕๓๕
ประวัติย่อ

ชื่อ	พระมหาพุทธนา
นามสกุล	พูนเกิดมะเวียง
นามฉายา	นราสโภ
ชาติภูมิ	บ้านเลขที่ ๒๕ บ้านซักระวัง หมู่ที่ ๒ ตำบลลำเพี้ยก อำเภอกนครบุรี จังหวัดนครราชสีมา
ชาติกาล	วันที่ ๑ มกราคม พ.ศ. ๒๕๑๔
บิดา	นายสัน พูนเกิดมะเวียง
มารดา	นางรอด พูนเกิดมะเวียง
อุปสมบท	เป็นพระภิกษุ เมื่อวันที่ ๒๒ ธันวาคม ๒๕๓๕ เวลา ๑๔.๓๐ น. โดยมี พระราชสีมาภรณ์ (โสภาส นิรุติเมธี) เจ้าคณะจังหวัดนครราชสีมา เป็นพระอุปัชฌาย์ พระครูจักรราชคณาภิรักษ์ (เจือ) เจ้าคณะ อำเภอกนครบุรี จังหวัดนครราชสีมา เป็นพระกรรมวาจาจารย์ พระกิตติธรรมบุรี รองเจ้าคณะจังหวัดนครราชสีมา เป็นพระอนุสาว- นาจารย์ ประชุมสงฆ์ ๑๕ รูป พระอุปัชฌาย์ตั้งนามฉายาให้ว่า "นราสโภ" ณ พัทธสีมา วัดพระนารายณ์มหาราชวรวิหาร อำเภอก นครบุรี จังหวัดนครราชสีมา

การศึกษาอบรม

วุฒิสมาญญ	พ.ศ. ๒๕๓๔	สอบไล่ได้ประโยคมัธยมศึกษาตอนปลาย จาก ศูนย์การศึกษานอกโรงเรียน ตำบลในเมือง อำเภอกนครบุรี จังหวัดนครราชสีมา
-----------	-----------	---

วุฒิทางธรรม พ.ศ. ๒๕๓๐ สอบได้ประกาศนียบัตรประโยคนักธรรมชั้น น.ธ.
เอก สำนักเรียนวัดสะแก อำเภอเมือง จังหวัด
นครราชสีมา

พ.ศ. ๒๕๓๕ สอบได้ประกาศนียบัตรประโยคบาลี ชั้น ป.ธ.๔
สำนักเรียนวัดสะแก อำเภอเมือง จังหวัดนคร
ราชสีมา

พ.ศ. ๒๕๔๐ สำเร็จการศึกษา พธ.บ. วิชาเอกสังคมศึกษา ที่
มหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัยฯ วิทยาเขตนคร
ราชสีมา

ปัจจุบันอยู่ วัดพระนารายณ์มหาราช วรวิหาร อำเภอเมือง จังหวัดนครราชสีมา

รายนามพระทายาทพระพรหมคุณาภรณ์

ประจำปี ๒๕๓๖

ประวัติย่อ

ชื่อ	พระมหาศรีศักดิ์
นามสกุล	เณรกุล
นามสกุล	สิริสกุโข
ชาติภูมิ	บ้านเลขที่ ๔ บ้านโคกหลักหิน หมู่ที่ ๔ ตำบลหนองไทร อำเภอนางรอง จังหวัดบุรีรัมย์
ชาติกาล	วันที่ ๑ กันยายน พ.ศ. ๒๕๑๕
บิดา	นายเรียม เณรกุล
มารดา	นางไว เณรกุล
อุปสมบท	เป็นพระภิกษุเมื่อวันที่ ๒๒ ธันวาคม ๒๕๓๖ เวลา ๑๗.๐๐ น. โดยมี พระราชสิมาภรณ์ (โอภาส นิรุตติเมธี) เจ้าคณะจังหวัดนครราชสีมา เป็นพระอุปัชฌาย์ พระกิตติธรรมณี (นวล เขมสจจวาที) รองเจ้า คณะจังหวัดนครราชสีมา เป็นพระกรรมวาจาจารย์ พระมหาสุเนตร สุเนตโต ผู้ช่วยคณบดีคณะครุศาสตร์ เป็นพระอนุสาวนาจารย์ ประชุมสงฆ์ ๑๕ รูป พระอุปัชฌาย์ ตั้งฉายาให้ว่า "สิริสกุโข" ณ พัทธสีมาวัดพระนารายณ์มหาราช วรวิหาร อำเภอเมือง จังหวัด นครราชสีมา

การศึกษาอบรม

วุฒิสามัญ	พ.ศ. ๒๕๒๑	สอบไล่ได้ประโยคประถมศึกษาดอนปลาย จาก โรงเรียนบ้านโคกหลักหิน ตำบลหนองไทร อำเภอ นางรอง จังหวัดบุรีรัมย์
-----------	-----------	---

- วุฒิทางธรรม พ.ศ. ๒๕๓๒ สอบได้ประกาศนียบัตรประโยคนักธรรมชั้นเอก
 สำนักเรียนวัดสะแก อำเภอเมือง จังหวัดนคร
 ราชสีมา
- พ.ศ. ๒๕๓๕ สอบได้ประกาศนียบัตรประโยคบาลีชั้น ป.๓.๖
 สำนักเรียนวัดสะแก อำเภอเมือง จังหวัดนคร
 ราชสีมา
- พ.ศ. ๒๕๔๐ สำเร็จการศึกษา พธ.บ. เอกสังคมศึกษาที่มหา
 จุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาเขตนครราชสีมา
- ปัจจุบันอยู่ วัดพระนารายณ์มหาราช วรวิหาร อำเภอเมือง จังหวัดนครราชสีมา

รายนามพระทายาทพระพรหมคุณาภรณ์
ประจำปี ๒๕๓๗
ประวัติย่อ

ชื่อ	พระครรรชิต
นามสกุล	ป้อมจำรัส
นามฉายา	คณโสภโณ
ชาติภูมิ	บ้านเลขที่ ๔๑ บ้านหัวเขาพัฒนา ตำบลมะเกลือเก่า อำเภอสูงเนิน จังหวัดนครราชสีมา
ชาติกาล	วันที่ ๔ พฤศจิกายน พ.ศ. ๒๕๑๗
บิดา	นายชีพ ป้อมจำรัส
มารดา	นางละมัย รอดนอก
อุปสมบท	เป็นพระภิกษุ เมื่อวันที่ ๒๕ ธันวาคม ๒๕๓๗ เวลา ๐๙.๓๐ น. โดยมีพระเทพสีมาภรณ์ (โอภาส นิรุตติเมธี) เจ้าคณะจังหวัดนคร ราชสีมา เป็นพระอุปัชฌาย์ พระครูโสภณวิหารกิจ (สมพงษ์จิตเป็โม) วัดพระนารายณ์มหาราช เป็นพระกรรมวาจาจารย์ พระมหาสุเนตร สุเนตโต เป็นพระอนุสาวนาจารย์ ประชุมสงฆ์ ๑๕ รูป พระอุปัชฌาย์ ตั้งนามฉายาให้ ว่า "คณโสภโณ" ณ พัทธสีมา วัดพระนารายณ์ มหาราชวรวิหาร อำเภอเมือง จังหวัดนครราชสีมา

การศึกษาอบรม

วุฒิสามัญ พ.ศ. ๒๕๓๖	สอบไล่ได้ประโยคมัธยมศึกษาตอนต้น จากศูนย์ การศึกษานอกโรงเรียน ตำบลในเมือง อำเภอเมือง จังหวัดนครราชสีมา
---------------------	---

- พ.ศ. ๒๕๓๗ กำลังศึกษาอยู่ในชั้นประโยคมัธยมศึกษาตอนปลาย
ที่ศูนย์การศึกษานอกโรงเรียน ตำบลในเมือง
อำเภอเมือง จังหวัดนครราชสีมา
- วุฒิทางธรรม พ.ศ. ๒๕๓๖ สอบได้ประกาศนียบัตรประโยคนักธรรมชั้น น.ธ.
เอก สำนักเรียนวัดพระนารายณ์มหาราชวรวิหาร
อำเภอเมือง จังหวัดนครราชสีมา
- พ.ศ. ๒๕๔๐ สำเร็จการศึกษา พธ.บ.วิชาเอกสังคมศึกษา คณะ
ครุศาสตร์ ทัมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยา
เขตนครราชสีมา
- ปัจจุบันอยู่ วัดพระนารายณ์มหาราช วรวิหาร อำเภอเมือง จังหวัดนครราชสีมา

รายนามพระทายาทพระพรหมคุณาภรณ์

ประจำปี ๒๕๓๘

ประวัติย่อ

- ชื่อ พระมหาพิระพงษ์
นามสกุล จำปีกลาง
นามฉายา อีรวโรโส
ชาติภูมิ บ้านเลขที่ ๕๕ หมู่ ๗ ตำบลดงเหนือ อำเภอบ้านม่วง จังหวัดสกลนคร
ชาติกาล วันที่ ๘ มิถุนายน พ.ศ. ๒๕๑๗
บิดา นายสุระศักดิ์ จำปีกลาง
มารดา นางเลา จำปีกลาง
อุปสมบท เป็นพระภิกษุเมื่อวันที่ ๒๕ ธันวาคม ๒๕๓๔ เวลา ๑๐.๔๕ น. โดยมีพระเทพสิมาภรณ์ (โอภาส นิรุติเมธี) เจ้าคณะจังหวัดนครราชสีมา เป็นพระอุปัชฌาย์ พระกิตติรามมุนี รองเจ้าคณะจังหวัดนครราชสีมา เป็นพระกรรมวาจาจารย์ พระมหาสุเนตร สุเนตโต ผู้ช่วยคณบดี คณะสังคมศาสตร์ เป็นพระอนุสาวนาจารย์ ประชุมสงฆ์ ๑๕ รูป พระอุปัชฌาย์ ตั้งฉายาให้ว่า "อีรวโรโส" ณ พัทธสีมา วัดพระนารายณ์มหาราชวรวิหาร อำเภอมือง จังหวัดนครราชสีมา
- การศึกษาอบรม**
วุฒิสามัญ พ.ศ. ๒๕๓๔ สอบไล่ได้ประโยคมัธยมศึกษาตอนต้น จากศูนย์การศึกษานอกโรงเรียน ตำบลในเมือง อำเภอมือง จังหวัดนครราชสีมา

- พ.ศ. ๒๕๓๓ สอบได้ประกาศนียบัตรประโยคนักธรรมชั้นเอก
สำนักเรียนวัดบึง อำเภอมือง จังหวัดนครราชสีมา
- พ.ศ. ๒๕๓๖ สอบได้ประกาศนียบัตรประโยคบาลี ชั้น ป.ธ. ๕
สำนักเรียนวัดบึง อำเภอมือง จังหวัดนครราชสีมา
- พ.ศ. ๒๕๔๑ สำเร็จการศึกษา พธ.บ. จากมหาจุฬาลงกรณราช
วิทยาลัยวิทยาเขต นครราชสีมา

ปัจจุบันอยู่ วัดราชภูว์บำรุง (ปรก) อำเภอมือง จังหวัดนครราชสีมา

รายนามพระทายาทพระพรหมคุณาภรณ์
ประจำปี ๒๕๔๐
ประวัติย่อ

ชื่อ พระมหาวัชชัย
นามสกุล สุวัฒน์
ชาติภูมิ ๕๐ ตำบลถนนหัก อำเภอ นางรอง จังหวัด บุรีรัมย์
ชาติกาล วันที่ ๑๙ กุมภาพันธ์ พ.ศ. ๒๕๒๑
บิดา ด.ต. สุทนต์ สุวัฒน์
มารดา นางปราณี สุวัฒน์
อุปสมบท เป็นพระภิกษุเมื่อวันที่ ๒๕ ธันวาคม ๒๕๔๐ เวลา ๑๐.๒๐ น. โดยมี
พระเทพสีมาภรณ์ (โอภาส นิรุตติเมธี) เจ้าคณะจังหวัดนครราชสีมา
เป็นพระอุปัชฌาย์ พระกิตติรามมุนี รองเจ้าคณะจังหวัดนครราชสีมา
เป็นพระกรรมวาจาจารย์ พระครูศรีวัชชัยคุณ รองเจ้า
คณะอำเภอบักรังชัย เป็นพระอนุสาวนาจารย์ ประชุมสงฆ์ ๑๕ รูป
พระอุปัชฌาย์ ตั้งฉายาให้ว่า "อภิไชโย" ณ พัทธสีมา วัดพระ
นารายณ์มหาราชวรวิหาร อำเภอเมือง จังหวัดนครราชสีมา

การศึกษาอบรม

วุฒิมัธยมศึกษา พ.ศ. ๒๕๓๙ สอบได้ประกาศนียบัตรประโยคนักธรรมชั้น
น.ธ. เอก สำนักเรียนวัดบูรพาพิมล อำเภอพิมาย จังหวัดนครราชสีมา
วุฒิสามัญ พ.ศ. ๒๕๔๐ สอบไล่ได้ประโยคมัธยมศึกษาตอนปลาย
จากโรงเรียนวิสุทธืพรตพิทยาคม อำเภอพิมาย
จังหวัดนครราชสีมา
ปัจจุบันอยู่ วัดบูรพาพิมล ตำบลในเมือง อำเภอพิมาย จังหวัดนครราชสีมา

นิคมวจนะ

หนังสือ "ธรรมบูชา" ปี ๒๕๔๑ เกิดจากกตัญญูทศเวทิตาจิตของ บรรดาศิษยานุศิษย์ และผู้มีจิตศรัทธาในคุณธรรมของ พระพรหมคุณาภรณ์ (พุ่ม กิตติสาโร) อดีตเจ้าอาวาสวัดพระนารายณ์มหาราช และปฐมประธานสภา วิทยาเขตนครราชสีมา มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาเขต นครราชสีมา ซึ่งได้จากพวกเราไปตั้งแต่วันที่ ๒๕ ธันวาคม ๒๕๓๔

สาระสำคัญของหนังสือนี้ประกอบด้วย

๑. คำสวดดี
๒. กำหนดการวันบูรพาจารย์และปฏิบัติธรรมรำลึกคุณ
๓. ประวัติสังเขป พระพรหมคุณาภรณ์ (พุ่ม กิตติสาโร)
๔. ปาฐกถาธรรมของพระพรหมคุณาภรณ์
๕. บทความของพระเทพสีมาภรณ์
๖. ภาคผนวก

คณะกรรมการจัดงานขอขอบคุณ พระสุธีวรญาณ (ณรงค์ จิตตโสภโณ) พระมหากรมล ถาวโร และพนักงานโรงพิมพ์มหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย ทุกฝ่ายที่ได้ช่วยดำเนินงานในการพิมพ์ครั้งนี้ให้สำเร็จด้วยดี และตั้งจิต อธิษฐานบูชาความดีของพระมหาเถรบูรพาจารย์ผู้บริหารกิจการพระศาสนาสืบๆ กันมาถึงปัจจุบัน

ด้วยคารวจิต
จากคณะผู้จัดทำ